

Försvarshögskolan

En ansvarstagande kärnvapenmakt

- **Amerikansk kärnvapenstrategi under Ukrainakrisen våren 2022** -

Fil. Kand. Victor Strömgren Lasell

Självständigt arbete, 30 hp

Krigsvetenskap

Masterprogram i politik, säkerhet och krig

VT 2022

Handledare: Jenny Hedström

Antal ord: 16 666

Abstract

This thesis examines how the United States of America (USA) acted in response to the Russian nuclear threats following the Russian Federation's invasion of Ukraine on the 24th of February 2022. This thesis uses an ends-ways-means approach but focuses on the ways-perspective to describe how the USA acted. The two strategic ways that are compared to analyze the USA's actions are deterrence and de-escalation.

The conclusion is that the USA used a nuclear strategy best described as de-escalation. This raises questions regarding the credibility of American nuclear deterrence in Europe.

Nyckelord: USA, Ryssland, Ukrainakriget, Kärnvapenstrategi, Avskräckning, Deskalering

Innehåll

Abstract	2
Inledning.....	4
Syfte och frågeställning	4
Forskningsläge.....	5
Vetenskaplig relevans.....	10
Teori.....	11
Avskräckningsteori	11
Deskaleringsteori.....	14
Teorins tillämpning.....	15
Metod	17
Strategisk analys.....	19
Källor.....	20
Bakgrund	22
USA:s kärnvapenstrategi	22
USA:s kärnvapentriad.....	25
Rysslands agerande	26
Undersökning	27
Empiri	27
Kommunikation	27
Åtgärder.....	28
Analys	30
Avskräckning.....	30
Deskalering	32
Sammanfattning	34
Slutsatser	35
Förslag på fortsatt forskning	36
Referenser och källor	38

*"[...] Dagens Ryssland är fortsatt en av världens mäktigaste kärnvapenmakter. [...] I den kontexten borde det inte finnas tvivel hos någon att en potentiell angripare kommer möta nederlag och ödesdigra konsekvenser om de direkt angriper vårt land. [...] Oavsett vem som står i vår väg eller försöker hota vårt land och vårt folk, måste de förstå att Ryssland kommer att svara omedelbart, och konsekvenserna kommer bli sådana som ni aldrig tidigare skådat i er historia."*¹

Så avslutade Rysslands president Vladimir Putin sin krigsförklaring mot Ukraina den 24 februari 2022. Ett par dagar senare beordrade president Putin att beredskapen hos de ryska kärnvapenstyrkorna skulle höjas.

Detta var första gången som Ryssland i samband med en konflikt öppet hotade med kärnvapen sedan Kalla krigets slut. Den här undersökningen avser undersöka vilken metod som USA kom att tillämpa i sin kärnvapenstrategi för att möta de ryska hoten. Följde man den officiellt fastställda linjen om avskräckning eller sökte man i stället använda en deskalerande strategi?

Syfte och frågeställning

Den här undersökningen syftar till att undersöka USA:s kärnvapenstrategi under Ukrainakrisen våren 2022. Undersökningen kommer att vara en strategianalys, och utgå ifrån mål-medel-metod-modellen. Undersökningen kommer att ha ett fokus på metod, och således fokusera på hur USA har agerat under krisen.

Det är första gången sedan 1960-talet som Ryssland öppet hotar med kärnvapen. Händelseutvecklingen innebär också en ändring av Rysslands rådande kärnvapenpolicys om att kärnvapen endast ska nyttjas i defensiva syften. (Horovitz och Wachs, 2022:1–2) Det innebär att det är första gången sedan det kalla krigets slut som USA:s kärnvapenstrategi öppet prövades i Europa mot en annan kärnvapenmakt. Detta gör fallet intressant att studera för att undersöka hur USA:s strategi faktiskt ser ut och hur den amerikanska presidentadministrationen hanterar en sådan situation.

Utifrån det identifierade forskningsläget argumenteras det att USA inte är redo för att hantera en kärnvapenkonflikt idag, särskilt inte en av begränsad natur. Liviu Horovitz och Lydia Wachs (2022) argumenterar för att förutsättningarna ändrats och de historiska erfarenheterna från kalla kriget av USA:s agerande att möta kärnvapenhot inte längre är fullt ut relevanta. Jeffrey A. Larsen och Kerry M. Kartchner (2014) menar att det av Nina Tannenwald (2007) identifierade så kallade kärnvapentabut, gjort att USA:s politiska och militära ledning inte längre är redo att hantera en kärnvapenkonflikt.

Trots detta bygger den amerikanska kärnvapenstrategin, åtminstone på papperet, fortfarande på avskräckningsteori; det vill säga att en motståndare ska avskräckas från att angripa USA eller dess allierade med konventionella eller icke-konventionella stridskrafter (exempelvis kärnvapen) (Department of Defense, 2018:20). Avskräckning kräver dock en förmåga och vilja att agera på ett sätt som avskräcker. Utifrån den tidigare forskningen – som pekar på att USA inte är redo att hantera en sådan konflikt – uppstår en fråga om hur USA de facto agerar vid

¹ Rysslands president Vladimir Putin i ett TV-sänt tal. Transkribering hämtad på engelska från Bloomberg.com. Översatt till svenska av undertecknad.

sådana hot. Agerar de på det sätt som avskräckningsteori säger att de ska, eller agerar de på ett helt annorlunda sätt?

Under krisen har vi sett hur företrädare för USA:s politiska och militära ledning uttalat att de vill undvika en konflikt och uppnå en avspänning med Ryssland. Kan detta betyda att USA snarare valt en annan strategi än avskräckning i praktiken? Exempelvis en inriktad på deskalering?

Den övergripande frågan den här undersökningen ställer sig är vilken kärnvapenstrategi USA tillämpat i praktiken inför hoten från Ryssland. Har man agerat utifrån den sedan länge – i teorin – fastställda strategin om avskräckning, eller har man i stället fokuserat på att deskalera? Eller har man kanske till och med agerat utifrån två strategier samtidigt?

Observera att denna undersökning primärt inte syftar till att besvara *varför* USA har agerat på ett visst sätt, utan enbart att beskriva *hur* USA har agerat.

En annan viktig sak för läsaren att ta med sig är att när denna undersökning presenteras under sommaren 2022 så pågår krisen fortfarande. Detta innebär att källmaterialet är begränsat och utgår från officiell kommunikation från statsledning och myndigheter, samt medierapporter. Förhoppningsvis kommer det komma fram mer information i framtiden som kan ge nytt ljus över vad USA gjorde och utmana den här undersökningens slutsatser.

Undersökningens övergripande frågeställning blir:

- Har USA tillämpat en avskräckande eller deskalering kärnvapenstrategi under Ukrainakrisen?

Detta operationaliseras till:

- Vad har USA:s statsledning kommunicerat under krisen?
- Vilka praktiska åtgärder har vidtagits under krisen?
- Har det kommunicerade budskapet och de vidtagna åtgärderna följt varandra?

Avgränsning

Denna undersökning kommer att begränsas i tid till perioden 24 februari 2022 till 24 maj 2022. De ryska hoten utfärdades dock i början av perioden, varpå tyngdpunkten kommer att läggas främst på den första månaden; det vill säga perioden 24 februari till 24 mars.

Även om det var ett fullskaligt och högintensivt krig som bröt ut i Ukraina den 24 februari kommer det ändå att hänvisas till som "Ukrainakrisen" i denna undersökning. Detta då USA, som är den aktör som undersökningen fokuserar på, inte var militärt inblandad, och fallet kan nog bättre beskrivas som en kris för USA.

Forskningsläge

Det har forskats i mängder om kärnvapen och kärnvapenstrategi sedan 1945. Det är givetvis omöjligt att redogöra för allt här, med hänsyn till de begränsningar i tid och utrymme som den här typen av undersökning medför. En avgränsning har därför satts kring forskning som publicerats efter det kalla krigets slut (det vill säga från 1990 och framåt). Likaså har endast engelskspråkig och svensk forskning gåtts igenom, detta på grund av undertecknads

språkkunskaper. Forskningen har hittats med hjälp av Anna Lindh-bibliotekets databas Primo, Google Scholar, samt det Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA). Givetvis kan vissa forskningsverk ha missats utifrån dessa begränsningar. Likaså är det i stort begränsat till västerländsk forskning.

Mycket av den forskning som producerats har fokuserat på att beskriva och undersöka olika aktörers förhållning till kärnvapen, exempelvis ur policy- eller doktrinära perspektiv. Exempelvis har amerikanska arméns krigshögskolas (U.S. Army War College) institut för strategiforskning Strategic Studies Institute (SSI) publicerat översiktsverket "Russian Nuclear Weapons: Past, Present, and Future" (Blank, 2011), som ger en översikt av sovjetiska och ryska förhållanden till kärnvapen. I denna bok har Andrei Shoumikhin publicerat ett kapitel som beskriver utvecklingen av ryskt strategiskt och doktrinärt tänkande och policys om kärnvapenrelaterade frågor, från sovjettiden till Putin-Medvedev-styret (dvs när boken skrevs). Shoumikhin (2011) beskriver att kärnvapen fyller en avgörande funktion i Rysslands nationella säkerhet samt att ryskt doktrinärt och strategiskt tänkande avseende kärnvapen alltid präglats av en paranoid hotbilda-bedomning, vilket han menar har påverkat Rysslands tolkning av nedrustningsfrågor som försök att försvaga och demilitarisera Ryssland. Slutligen menar Shoumikhin (2011) att sedan Sovjetunionens fall har Ryssland använt kärnvapen för att uppnå vad han kallar för strategisk paritet med USA, för att kunna utmana USA strategiskt på global nivå.

Även i Sverige har en hel del forskning inom ämnet fokuserat på att undersöka och analysera enskilda staters eller aktörers förhållande till kärnvapen, och analyserat exempelvis USA:s *Nuclear Posture Review*, styrdokumentet avseende kärnvapnen som varje presidentadministration presenterar. Exempel på detta är Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) underlagsrapport "Nuclear Posture Review – en analys av USA:s kärnvapenstrategi" av Lars Wigg och Per Andersson, från 2004. Dokumentet är främst en beskrivande genomgång av den *Nuclear Posture Review* som publicerades 2002, samt vilken inverkan den kan komma att få på bland annat utvecklingen av nya kärnvapen och kärnvapenbärande system, samt dess kärnvapenpolicy. Rapporten ger en beskrivande översikt, men presenterar tyvärr inga tydliga slutsatser.

Avery Goldstein har i "Deterrence and Security in the 21st Century" (2000) undersökt vilken roll kärnvapen kommer att spela i det internationella systemet under det tidiga 2000-talet. Detta gör han genom att kombinera slutsatser från neorealitisk maktbalanst teori (*balance-of-power theory*) och strategiforskning, med det praktiska agerandet från Kina, Storbritannien, och Frankrike under kalla kriget. Goldstein frågar sig hur och varför dessa tre stater agerade som de gjorde, samt vad detta säger om kärnvapnens roll och framtid i det internationella systemet efter kalla krigets slut.

Goldsteins (2000) slutsatser är tydligt grundade i realismen. Han menar på att de faktorer som formar staters strategier och avgör om det införskaffar kärnvapenkapacitet är dels externa, i form av det internationella systemets inneboende och ständiga anarkism, vilket får stater att inta ett självfokuserat beteende och autonomi samt medel för att säkerställa sina egna säkerhetsintressen, dels också interna faktorer. Ekonomiska, demografiska, och geografiska faktorer, samt förståelse för den militära teknikens användningsområden. Vad gäller

kärnvapnens roll och framtid i det internationella systemet menar Goldstein (2000) på att kärnvapnen kommer att fortsätta utgöra en robust och ekonomiskt rimlig grund för avskräckningsstrategier för stater som upplever hot mot sin säkerhet i ett osäkert och instabilt internationellt politiskt system, samt att fler stater kommer att införskaffa kärnvapen.

Denna förklaring, särskilt om varför stater väljer att skaffa kärnvapen har utmanats av Vipin Narang (2014) samt av John Baylis och Kristian Stoddart (2015), som i respektive verk väljer att utmana den realistiskt grundade förklaringsmodell som Goldstein (2000) för fram.

Vipin Narang har skrivit boken "Nuclear strategy in the modern era" (2014). Narang fokuserar i sin bok på små- och regionala staters kärnvapenstrategier. Han försöker förklara vilka kärnvapenstrategier dessa stater har valt och varför, samt vilken effekt dessa strategier har på staternas förmåga att avskräcka konflikt. Han skriver att huvuddelen av kärnvapenstrategiforskningen har fokuserat på stormakterna och det kalla kriget, och han menar på att de modeller som tagits fram kring supermakternas kärnvapenstrategi och avskräckning inte är tillämplig för att förklara mindre staters ageranden och den framväxande kärnvapendynamiken.

Narang (2014) lanserar en teori som han kallar för styrkegrupperingsoptimeringsteori (*posture optimization theory*) – eller optimeringsteori (*optimization theory*) – för att förklara hur och varför en stat väljer och optimerar sin nukleära styrkegruppering (*Nuclear posture*) som svar på externa säkerhets- och inrikespolitiska samt ekonomiska aspekter. Narang (2014) har hämtat inspiration från den neorealistiska skolan i utformandet av sin teori, och väljer således att fokusera på statens säkerhetsmiljö – tillgången på allierade samt eventuella hot och dess allvarlighetsgrad – och inrikespolitiska aspekter – civil-militära relationer och resursbegränsningar – för att förklara vad som påverkar en stats förhållningssätt till kärnvapen. Narang (2014) tillämpar denna teori för att förklara ett antal regionala stormakters kärnvapenstrategier - Pakistan, Indien, Kina, Frankrike, Israel, samt Sydafrika – inledningsvis historiskt, och senare samtida. Narangs (2014) första stora slutsats är att hans teori håller; i samtliga fall utom ett (Israel) var det en bättre förklaring än övriga jämförbara teorier (strukturell realism, teknologisk determinism, samt strategisk kultur). Narang (2014) visar också genom sin teori att säkerhetsmiljö är signifikant för en stats val av kärnvapenstrategi, men det är också de civil-militära relationerna. Den andra stora slutsatsen är att en stats kärnvapenhållning är viktig i internationella konflikter, då deras kärnvapenhållning påverkar hur väl de kan avskräcka från angrepp. (Narang, 2014)

John Baylis och Kristian Stoddart har i "The British Nuclear Experience" (2015) också valt att utmana den realistiska förklaringsmodellen, och i stället komplettera den med en, vad de beskriver som, konstruktivistisk approach. De väljer att fokusera på trossystem (*belief system*), strategisk kultur (*strategic culture*), samt identitet (*identity*). Syftet med undersökningen skriver de är att kartlägga Storbritanniens kärnvapenpolicys och -strategier under perioden från andra världskriget fram till fram till premiärminister David Camerons första mandatperiod (2010–2015), samt analysera varför Storbritannien gjort de vägval som det gjort i dessa frågor.

Baylis och Stoddarts (2015) slutsatser är att de realistiska förklaringarna delvis håller, men att de endast har en begränsad förklaringsförmåga. I stället, menar de, kan mer förstås utifrån de

konstruktivistiska förklaringarna. Val av vilken typ av strategi, som exempelvis om det är bättre att ha en styrka som kan mäta sig i slagkraft (*counter-force*) eller i hur många städer som kan utplånas (*counter-city*), har grundat sig i ekonomiska och etiska faktorer mer än direkt militärstrategiska. De visar också på hur det brittiska beslutet att inneha och utveckla kärnvapenkapacitet grundat sig i brittisk självbild som en global stormakt.

Toshi Yoshihara och James R. Holmes har i "Strategy in the Second Nuclear Age" (2012) undersökt strategiskt tänkande om kärnvapen i vad de kallar för "de andra kärnvapenåldern" (*the second nuclear age*). Den andra kärnvapenåldern beskriver de som den period som tog vid när fler stater började införskaffa kärnvapen. Yoshihara och Holmes (2012) skriver själva att det inte finns någon konsensus om när den andra kärnvapenåldern inleddes, men de pekar på att den tidigaste definitionen utgår från den kärnvapenkapplöpning mellan Indien och Pakistan som inleddes med Indiens första provsprängning 1974. Yoshihara och Holmes (2012) undersöker det kärnvapenstrategiska tänkandet i Sydafrika, Kina, Nordkorea, Indien, Pakistan, Iran, samt Japan.

Yoshihara och Holmes (2012) utgår från tre frågeställningar: (1) i vilken utsträckning kan strategier, doktriner, etc., hos de undersökta kärnvapenaktörerna sägas vara i linje med klassiska västerländska definitioner och förståelse kring strategi, (2) finns det en allmän logik kring kärnvapenstrategi, samt (3) vad förklarar eventuella egenheter hos de undersökta staternas kärnvapenstrategier?

Yoshihara och Holmes (2012) slutsats är att även kärnvapenstrategier utgår från en rationell mål-medel-metod-logik, och är således i linje med den klassiska, västerländska förståelsen av strategi. Likt all annan strategi styrs ländernas kärnvapenstrategier av nationella målsättningar och prioriteringar, och måste ständigt avvägas mot andra strategiska mål, som ekonomiska eller diplomatiska prioriteringar. Likaså utgår medel och metod från faktorer som geografi, ekonomi, och så vidare. De visar på att det finns en allmän logik även kring kärnvapenstrategi som korsar nationella, kulturella, och sociala gränser.

I boken "The Nuclear Taboo" (2007) undersöker Nina Tannenwald det hon kallar för den amerikanska "icke-användningen" (*Non-Use*) av kärnvapen, sedan 1945. Enligt Tannenwald var USA den stat som under 1940- och 50-talet mest lutade sig mot kärnvapen i sina strategier och även öppet diskuterade dess insättning i olika internationella kriser, för att under 1960-talet och framåt allt mindre prata om kärnvapen annat än som ett avskräckningsmedel. Tannenwald menar på att de realistiska förklaringsmodellerna av avskräckning och vedergällning (*retaliation*) inte är tillräckliga för att förklara icke-användningen av kärnvapen. Tannenwald tar stöd i flera exempel där aktörer utan egna kärnvapen har angripit kärnvapenbestyckade aktörer, och exempel där kärnvapenbestyckade aktörer inte satt in kärnvapen mot en icke-kärnvapenbestyckad aktör, trots att det funnits goda militära skäl för att göra det. Inte heller räcker de realistiska förklaringsmodellerna till att förklara varför vissa stater valt att *inte* skaffa kärnvapen.

Tannenwald (2007) argumenterar i stället på att detta beror på att det utvecklats ett globalt kärnvapentabu (*nuclear taboo*) sedan 1945 som begränsat amerikanska politiska och militära beslutsfattare från att sätta in kärnvapen, även om det inneburit att de tvingats förlora en

väpnad konflikt (exempelvis Vietnamkriget). Kärnvapentabun har också i större utsträckning motverkat utveckling och planering av kärnvapenstridsmedel i USA. Kärnvapentabun, menar Tannenwald (2007), beror på tre huvudsakliga faktorer; (1) en global antikärnvapenrörelse, (2) strategiskt tryck och eskalationsrisk, samt (3) moralisk oro hos enskilda beslutsfattare.

Avslutningsvis för Tannenwald (2007) fram att trots att hennes studie främst fokuserar på USA, så finns det trots allt också ett kärnvapentabu hos merparten av länder – kärnvapenbestyckade eller ej – inklusive Ryssland och Kina.

Kärnvapentabun och dess inverkan på amerikansk kärnvapenstrategi har också kommit upp i Jeffrey A. Larsen och Kerry M. Kartchners "On limited Nuclear War in the 21st century" (2014). I boken undersöks om och hur ett begränsat kärnvapenkrig – det vill säga en väpnad konflikt där kärnvapen används i en begränsad utsträckning – kan komma att utkämpas, samt om och hur USA har förberett sig för detta strategiskt.

Larsen och Kartchners (2014) slutsatser är att risken för ett begränsat kärnvapenkrig ökat sedan det kalla krigets slut, inte minst då det är en effektiv utjämnare mellan småstater och stormakter. Larsen och Kartchner (2014) pekar på att den amerikanska stats- och militärledningen inte är beredda på en sådan utveckling, till stor del på grund av kärnvapentabut. Larsen och Kartchner (2014) menar att detta beror på att självbilden som skapats i och med kärnvapentabut inom den amerikanska statsledningen, och hos de andra "etablerade" kärnvapenmakterna, gör att man missbedömer andra staters och aktörers avsikter och syn på kärnvapen. Den amerikanska statsledningen projicerar, med andra ord, dess egen ovilja att sätta in kärnvapen på andra aktörer och utgår från att alla har samma uppfattning.

Larsen och Kartchner (2014) hävdar i stället att USA:s militära förmåga att utkämpa ett begränsat kärnvapenkrig är minst sagt begränsad och fortfarande i stället fokuserad på avskräckning. Skulle avskräckningsstrategin misslyckas, menar Larsen och Kartchner (2014), måste USA övergå till en förnekelsestrategi (*denial*), där målet är att snabbt avvärja angriparen och förneka denne sin resterande kärnvapenförmåga, i syfte att begränsa en fortsatt eskalering. Detta, menar Larsen och Kartchner (2014), innebär att USA och dess allierade måste göra allt för att undvika att kärnvapen introduceras i en konflikt eller kris.

Denna begränsade förmåga beror, enligt Larsen och Kartchner (2014), på framför allt bristande politiskt stöd för att satsa på och utveckla en tillräckligt god förmåga att avskräcka och utkämpa ett begränsat kärnvapenkrig. Larsen och Kartchners (2014) avslutande slutsats är teorin om att det begränsade kärnvapenkriget fortfarande spelar roll och bör studeras och tillämpas av det amerikanska politiska och militära ledarskapet.

Medan den här undersökningen gjordes publicerade det tyska institutet för internationella och säkerhetsfrågor (*Stiftung Wissenschaft und Politik, SWP*) en artikel, skriven av Liviu Horovitz och Lydia Wachs, som analyserade och kommenterade Rysslands kärnvapenhot samt dess konsekvenser för den internationella ordningen, Nato, och för Tyskland. Den avhandlar inte amerikansk kärnvapenstrategi, men då det är den enda forskningsartikel som publicerats med en analys av kärnvapnens roll under Ukrainakriget 2022 så är den värld att omnämna här.

Horovitz och Wachs (2022) menar på att genom hoten så utökar Ryssland rollen för sina kärnvapen från den defensiva roll de hittills haft i rysk doktrin till att nu i stället fungera som ett understöd för dess expansiva politik. Horovitz och Wachs (2022) menar också på att den ryska retoriken riktar sig mot väst och inte mot Ukraina, samt att risken för ryska insatser med kärnvapen mot Ukraina är väldigt låg och skulle inte tjäna till att uppnå de ryska målen med kriget. Målet är snarare ren skrämselfpropaganda mot väst för att avskräcka från allt för hårda åtgärder riktade mot Ryssland. Slutligen menar Horovitz och Wachs (2022) också att risken för att kärnvapen – avsiktligt eller oavsiktligt - kommer sättas in, mot såväl Ukraina som mot Nato-länder, är låg.

Horovitz och Wachs (2022) pekar också på att jämförelser med historiska erfarenheter – som exempelvis Kubakrisen 1962 – är av begränsad nytta för att tolka att Ukrainakrisen kommer att eskalera till en kärnvapenkonflikt. De menar på att detta bland annat beror på det geografiska läget, då Kubakrisen ägde rum i USA:s omedelbara närhet och gjorde USA till en mer direkt deltagande part i konflikten, vilket ökade USA:s beredvillighet att eskalera krisen för att skydda sina intressen. De menar också på att under kalla kriget hade USA större intressen av att möta ett sovjetiskt angrepp med kärnvapen; delvis på grund av Sovjetunionens överlägsna konventionella militära förmåga i Europa i jämförelse med västs. Slutligen var även USA:s och Sovjetunionens kriskommunikationskanaler och den centrala kontrollen över kärnvapenarsenalerna begränsade. Detta gör att, enligt Horovitz och Wachs (2022), risken för en kärnvapenkonflikt mellan Ryssland och USA, inte kan bedömas utifrån kalla krigets bedömningar.

Som syns har huvuddelen av kärnvapenstrategiforskningen fokuserat på hur olika stater utformar sina strategier och varför de väljer att dels skaffa kärnvapen, dels varför de gör policy- och strategival som de gör. I den undersökta forskningen har inget hittats som undersöker hur dessa strategier har omsatts i praktiken och studerat konkreta fall där kärnvapen använts. Detta beror rimligtvis på frånvaro av fall att studera.

Denna undersökning avser således bidra till forskningen genom att fylla ut den luckan och titta på konkreta fall och hur strategin praktiserats i verkligheten.

Vetenskaplig relevans

Den här undersökningen är relevant då den undersöker det första fallet sedan kalla krigets slut då en stormakt hotat andra stater med kärnvapen. Att undersökningen väljer att fokusera på USA motiveras med att USA fortsatt är den största militärmakten i världen, samt innehar näst största kärnvapenarsenalerna. Att göra en liknande studie om Storbritanniens och Frankrikes agerande hade också varit relevant då de också är medlemmar i Nato samt påverkas i minst samma utsträckning av Ukrainakrisen som USA. Den ursprungliga planen var att göra en studie som hade inorporerat såväl USA som Storbritannien och Frankrike, men på grund av de ramar inom tid och storlek som ålagts denna undersökning föll valet på att begränsa undersökningen endast till USA. Att fokusera specifikt på USA motiveras genom att USA är den största och starkaste aktören inom Nato, såväl vad gäller konventionella som nukleära styrkor.

Det hade också varit intressant att göra en studie om rysk kärnvapenstrategi och hur Rysslands kärnvapenstrategi sett ut under krisen. Den här studien har dock valt att fokusera på hur USA har reagerat på de ryska hoten, men detta har redan åtminstone delvis undersökts av Horovitz och Wachs (2022).

Studiens övergripande relevans i sig är, som tidigare nämnt, att det är det första fallet sedan kalla kriget som Ryssland hotar med kärnvapen, och, som Horovitz och Wachs (2022) nämner, så har förutsättningar ändrats vilket gör att de historiska erfarenheterna inte längre nödvändigtvis är relevanta. Det är därför intressanta att se hur USA har agerat under den här krisen, för att kanske ge en inblick i och förståelse för hur USA kan komma att agera i framtida kriser involverandes kärnvapen.

Teori

Här kommer undersökningens teori att presenteras, med inledning på avskräckning och därefter följer deskalering. Avslutningsvis kommer ett avsnitt som presenterar hur teorierna är tänkta att användas i undersökningen.

Undersökningen kommer att fokusera på tänkbara strategiska handlingsalternativ (eller metod) för den amerikanska kärnvapenstrategin. Den första är klassisk avskräckningsteori (*deterrence theory*) och den andra är deskalationsteori (*deescalation*). Dessa kommer att presenteras mer ingående nedan.

Avskräckningsteori motiveras som tänkbart strategiskt handlingsalternativ i sin användning utifrån att avskräckningsteori är den mer klassiska för att förklara kärnvapen och dess roll inom internationella relationer och strategi. Avskräckning är också såväl den beskrivna metoden som målen för kärnvapen och kärnvapenhot i USA:s officiellt beskrivna kärnvapenstrategi. Kritik mot avskräckningsteorin som strategi har dock bland annat varit att avskräckning kommer att leda till fortsatt eskalering antingen tills ena sidan backar eller till krig utbyter (Ring, 2017:29). Detta motiverar att deskaleringsteori kommer att användas som en motpol till avskräckningsteori som val av strategisk metod i denna undersökning. Vi har under våren också sett officiella uttalanden av representanter för USA:s politiska och militära ledning som tyder på att USA eftersträvat deskalering.

Antagandet för denna uppsats är USA kommer att hantera krisen utifrån en av denna, eller båda parallellt.

Avskräckningsteori

Avskräckningsteori är främst associerat med kärnvapenstrategi då det växte fram och formulerades under det kalla kriget, men dess rötter går längre tillbaka i historien. Redan i den grekiske generalen och historikern Thukydides (ca 460–400 f.Kr.) skildring av det peloponnesiska kriget mellan Aten och Sparta (431–404 f.Kr.) förekommer skildringar av avskräckningsteori i beskrivningarna och analyserna av de olika aktörernas ageranden. Avskräckningsteorins rötter är troligtvis äldre än så, och har tillämpats i flera konflikter efter det, såväl taktiskt som operativt och strategiskt. Exempelvis under det trettioåriga kriget (1618 – 1648) där enskilda befälhavare kunde uppnå sina målsättningar genom att manövrera sina styrkor till en mer fördelaktig position, och således taktiskt och operativt avskräcka

motståndaren från att agera på ett visst sätt. Under fransk-tyska kriget (1870–1871) tillämpade den tyske kanslern Otto von Bismarck (1815 – 1898) strategisk avskräckning gentemot Österrike genom att få dem att tro att Ryssland skulle komma att intervensera på Preussens sida om Österrike intervenerade på den franska sidan. (George och Smoke, 1974:12,13, 15)

Det första reella genombrottet för avskräckningsteorin kom dock med utvecklingen av flygplanet. Nu kunde man direkt anfälla en motståndares städer, och efter det första världskriget (1914–1918) dominerade teorier om att flygets totala destruktiva kraft ledde till en maktbalans som skulle avskräcka stater från att angripa varandra. Det var dock framför allt atombombens utveckling i slutet av andra världskriget som skulle komma att lägga grunden till den moderna avskräckningsteorin. (George och Smoke, 1974:19–21)

Avskräckningsteori utgår från den realistiska skolan och delar samma grundläggande antaganden som strategisk teori; att stater är rationella aktörer som agerar utifrån målsättningar samt gör en kostnadsanalys. Den grundläggande logiken i avskräckningsteori är att man vill förmå en motpart att inte agera på ett visst sätt; i regel genom uttryckta eller dolda hot om straff eller motåtgärder som överstiger kostnaden för vinsten med en viss åtgärd. ”Om du gör X kommer jag att göra Y”, är den grundläggande idéen. Avskräckning beskrivs som en form av tvångsstrategi (*coercion strategy*), men där tvånget ligger i att man förmår en aktör att *inte* välja ett visst handlingsalternativ. En närliggande metod inom samma strategi är uppmaning (*compellence*), som skiljer sig i att man förmår en aktör att i stället agera på ett visst sätt eller välja ett visst handlingsalternativ. Förenklat kan man sammanfatta det med att avskräckning handlar om att bibehålla ett visst läge, medan uppmaning handlar om att ändra ett läge. Variablerna inom avskräckningsteori beskrivna av George och Smoke är samma som inom strategisk teori, det vill säga mål och medel. (George och Smoke, 1974:48–49, 50–51, samt Wilner, 2015:16–17)

Alexander L. George och Richard Smoke (1974) beskriver att avskräckningen på 1960-talet skedde på flera nivåer, och att de kan identifiera tre huvudsakliga. Den första nivån är vad de kallar för strategisk avskräckning (*strategic deterrence*), den andra är avskräckning från begränsade krig, samt den tredje är avskräckning som krishantering och krisförebyggande. George och Smoke (1974:48) menar på att strategisk avskräckning är den mest omskrivna och utvecklade nivån inom avskräckningsforskning. Strategisk avskräckning syftar till att avskräcka från strategiska överfall mot en eller flera aktörer. Det är den enklaste nivån, rent akademiskt, då det är avskräckning i sin renaste form. Den går att isolera, identifiera, och analysera. Variablerna är begränsade till mål och medel, och dessa är i regel få och sällan motstridiga. (George och Smoke, 1974:38-40,48-51)

Avskräckning från begränsade krig blir mer komplext och fler variabler kommer i spel. Detta då problemen blir mer komplexa och variablerna fler och svårare att mäta. Huvudvariablerna på denna nivå är fortfarande mål och medel, men dessa kan vara överlappande och fler, samt även stundvis av varandra uteslutande. George och Smoke (1974) lägger här också till variabeln motivation att sina uppnå olika mål. De skriver vidare att såväl mål, medel, och motivation är variabler som förändras över tiden som ett resultat av konfliktens utveckling och in- och utrikespolitiska förändringar. (George och Smoke, 1974:49, 50, 51)

Avskräckning inom konflikthantering och konfliktförebyggande blir än mer komplext. Oftast är det flera aktörer inblandade, problemen diffusa, målen kan vara oklara, och motivationen mer svårbedömd i relation till andra nationella intressen. Medlen riskerar också att vara motstridiga eller ojämförbara. Det blir också svårt att mäta effekten av olika medel då de kan ske i kombination med eller syfta till att understödja ett annat medel. Exempelvis kan militära styrkeuppvisningar ske som en del i en diplomatisk strategi. (George och Smoke, 1974:50–52)

Som nämnts utgår avskräckningsteori från att aktörerna är rationella och agerar utifrån en kostnads-nyttoanalys. Alex S. Wilner (2015) skriver att de två grundläggande komponenterna av avskräckning för avskräckning är kommunikation och trovärdighet. Wilner (2015) operationaliserar detta till fyra praktiska uppträdanden som krävs för att all form av tvångsstrategi, inklusive avskräckning, ska vara effektivt. (Wilner, 2015:21, 22). Dessa är (Wilner, 2015:22):

- Tydligt definierar vilket beteende det är som anses oacceptabelt.
- Tydligt kommunicerar till motståndaren att övertramp kommer att straffas.
- Bibehåller förmågan att följa upp med de utlovade motåtgärderna och/eller hindrar motståndaren från att uppnå sina målsättningar.
- Uppvisar en beslutsamhet att utföra de utlovade motåtgärderna om motparten inte lyder.

Wilner (2015) menar på att tydlig och upprepad kommunikation måste ske för att lyckas med avskräckning. En aktör måste förstå att denne utsätts för avskräckning och vad som förväntas av dem för att inte utsättas för motåtgärder. Samtidigt menar Wilner (2015) på att avskräckning kan uppnås utan ett medvetet applicerande. Exempelvis kan en aktör inneha så pass överlägsen styrka att eventuella motståndare på egen hand inser att ett angrepp inte kommer vara värt kostnaden. (Wilner, 2015:22)

Den andra viktiga komponenten för att lyckas med avskräckning, enligt Wilner (2015), är att aktören innehar trovärdighet. Detta utgår från att den avskräckande parten innehar såväl förmåga som avsikt och beslutsamhet att följa upp övertramp och ett icke-önskvärd beteende. Förmåga utan avsikt och beslutsamhet menar Wilner (2015) är värdelöst ur ett avskräckningsperspektiv. (Wilner, 2015: 23)

Vad gäller mellanstatlig avskräckning, skriver Wilner (2015), kommuniceras trovärdighet genom olika uttalanden (som tal eller styrdokument) eller genom att visa upp militära förmågor. För att kommunicera sin trovärdighet kan en aktör signalera på flera olika sätt. Exempelvis genom att mobilisera eller placera ut militära resurser, göra olika former av uttalanden, presentera ultimatum eller deadlines, etc. (Wilner, 2015: 23)

För att avskräckning dock ska vara ett framgångsrikt medel krävs det att motparten delar den avskräckande aktörens uppfattningar om rationalitet och kostnader, samt har en tydlig förståelse för vad som förväntas av den och vad kostnaderna kommer bli om den inte agerar som förväntat. En aktör som drivs av hämnd, förstörelse, eller har en hög riskacceptans kommer inte vara mottaglig för avskräckning. Kritiker mot avskräckning har pekat på att avskräckning inte är en användbar strategi i ett multipolärt system med flera "unga" kärnvapenmakter som är oerfarna inom kärnvapendiplomati och inte klarar av att leverera

trovärdiga garantier kring sina kärnvapen. Skydd av systemen som hindrar oavsiktliga avfyrningar och staternas närhet till andra kärnvapenstater har lyfts fram som problem som försvårar avskräckning. Likaså även statsledningarnas ofta radikala och auktoritära ideologier, kombinerat med en vilja att hävda sig politiskt och grandiosa storpolitiska eller snabbt föränderliga mål har lyfts fram som aspekter som underminerar avskräckningsstrategiernas effektivitet. Även mänskliga och psykologiska faktorer, som stress, osäkerhet, missförstånd, eller mental eller psykisk bräcklighet, har använts som kritik mot avskräckningen som strategi. Vad gäller icke-statlig avskräckning, exempelvis mot terrorister eller kriminella, har också faktorer som självmordsrationalitet (*rational suicide*) eller domedagsmytologi lagts fram som kritik. (Wilner, 2015: 21, 23, 24, samt Rover, 2012:17–18)

Sammanfattningsvis är avskräckningsteori en teori som är grundad i idéer om rationalitet och kostnads-nyttanalyser. Avskräckningsteori utgår från en mål-medel-analys. De centrala delarna för en aktör som tillämpar avskräckning är kommunikation och trovärdighet.

Även om avskräckningsteori är främst associerat med kärnvapen, finns det inget sådant teoretiskt eller praktiskt krav, utan det kan handla om andra militära åtgärder, men även politiska, ekonomiska, etc. Exempelvis hot om sanktioner eller utökade allianser och politiska samarbeten kan vara en form av avskräckning. Det centrala konceptet för avskräckning är *hot* om åtgärd.

Utifrån den valda mål-medel-metod-modellen kommer denna undersökning således att fokusera på om USA:s valda metod är i linje med kommunicerad avskräckning uppbackad av ett beteende som ger trovärdighet.

Deskaleringsteori

Otomar J. Bartos och Paul Wehr (2002) har beskrivit att konfliktdeskalering sker av två olika huvudsakliga skäl. Dels som ett resultat av förändrande villkor, dels som ett sätt för att kontrollera eskaleringen av konflikten. (Bartos och Wehr, 2002:113–116, 162–171)

Bartos och Wehr (2002) menar på att en konflikt som befunnit sig i ett jämviktsläge under ett längre läge kommer att börja deskaleras när villkoren för konflikten förändras. Detta kommer att ske när fientligheten (*hostility*) minskar, viljan att deskalera (*tendency to deescalate*) ökar, eller viljan att slå tillbaka (*tendency to retaliate*) ökar. (Bartos och Wehr, 2002:113)

Bartos och Wehr (2002) tar upp ett antal faktorer som de menar kan leda till deskalation. Dessa är:

- Minskad konfliktsolidaritet (*conflict solidarity*). Allt eftersom en konflikt fortgår så kan missnöjet med konflikten öka, vilket kan leda till organisatoriska förändringar hos de inblandande aktörerna – exempelvis att det politiska ledarskapet byts ut till ett med en annan politisk hållning i konflikten. (Bartos och Wehr, 2002:114)
- Urholkning av konfliktresurserna (*depletion of conflict resources*). Ju mer intensiv eller utdragen en konflikt är, desto mer resurser kommer att användas, och allteftersom dessa tar slut kommer konflikten att deskalera i intensitet och omfattning. (Bartos och Wehr, 2002:115)

- Strategisk deskalering (*strategic de-escalation*) kan uppstå när en eller flera aktörer upplever att framtidsutsikterna är dystra och då i stället söka att deskalera konflikten, eller till och med avsluta den. (Bartos och Wehr, 2002:115)
- Konfliktavslut, det vill säga att den ena sidan helt enkelt besestrar den andra och uppnår sina målsättningar. Den segrande sidan lyckas utplåna den andra sidans vilja och/eller förmåga att slå tillbaka. (Bartos och Wehr, 2002:115–116)
- Kompromiss, en annan form av konfliktavslut är att aktörerna når ett avtal som tillgodoser samtliga sidors behov och målsättningar. (Bartos och Wehr, 2002:116)

Bartos och Wehrs (2002) andra syn på deskalation är som en del i eskalationskontroll. Det vill säga åtgärder som syftar till att hindra en konflikt från att eskalera utom kontroll eller att eskalera för fort. (Bartos och Wehr, 2002:162).

Tre huvudsakliga metoder för eskalationskontroll beskrivs av Bartos och Wehr (2002:162–171). Dessa är:

- Påverka motståndarens maktstrategi (*power strategy*). Detta kan göras genom hot om våld (exempelvis avskräckning som beskrivits ovan), att byta makt (exempelvis genom att kommunicera att "om du gör något snäll för mig kommer jag matcha det"; exempelvis ömsesidigt tillbakadragande av styrkor), samt att ge makt (den spektrala motsatsen till avskräckning; "jag kommer att göra något snällt mot dig utan krav på motprestation"; exempelvis att välja att krävlöst dra tillbaka militära styrkor). I varje typ av konflikt kan en mix av samtliga maktstrategier användas. (Bartos och Wehr, 2002:163–164)
- Intervention av en tredje part. Detta kan vara allt från medling till fysisk intervention för att separera parterna i konflikt med varandra. (Bartos och Wehr, 2002:165–170)
- Ensidig deskalering (*unilateral de-escalation*) är när en part väljer att på egen hand avbryta eskaleringen genom att antingen inte svara på motpartens senaste agerande eller helt enkelt ta ett steg tillbaka i eskalationstrappan. Den deskalerande parten kommer i sin tur att invänta ett svar från motparten. (Bartos och Wehr, 2002:170)

Denna undersökning kommer att fokusera på den sistnämnda punkten; ensidig eskalering, som en eventuell metod för USA:s kärnvapenstrategi under Ukrainakrisens inledande fas. Detta motiveras dels utifrån att ingen deskalering från Rysslands sida har skett under konflikten, dels utifrån ett antagande att USA sökte kontrollera eskalationen mellan Ryssland och väst i syfte att hindra att konflikten spred sig bortom Ukraina och övergick i ett världskrig. Detta antagande motiveras utifrån Biden-administrationens uttalade vilja att minska kärnvapnens betydelse och roll i amerikansk strategi (Biden, 2021:13) samt uttalande av USA:s utrikesminister Anthony J. Blinken som i en intervju med CNN sa att USA gör allt för att undvika ett tredje världskrig (State.gov, 2022).

Teorins tillämpning

De ovan nämnda teorierna beskriver hur en aktör ska ha agerat för att uppnå avskräckning respektive deskalering. Det som kommer att analyseras i undersökningen är således hur USA har agerat. Undersökningen kommer dels att titta på vad som sagts i officiell kommunikation, dels vilka konkreta åtgärder som vidtagits (eller inte vidtagits).

Den oberoende variabeln för undersökningen blir, som nämnt, Rysslands agerande, och den beroende blir USA:s respons.

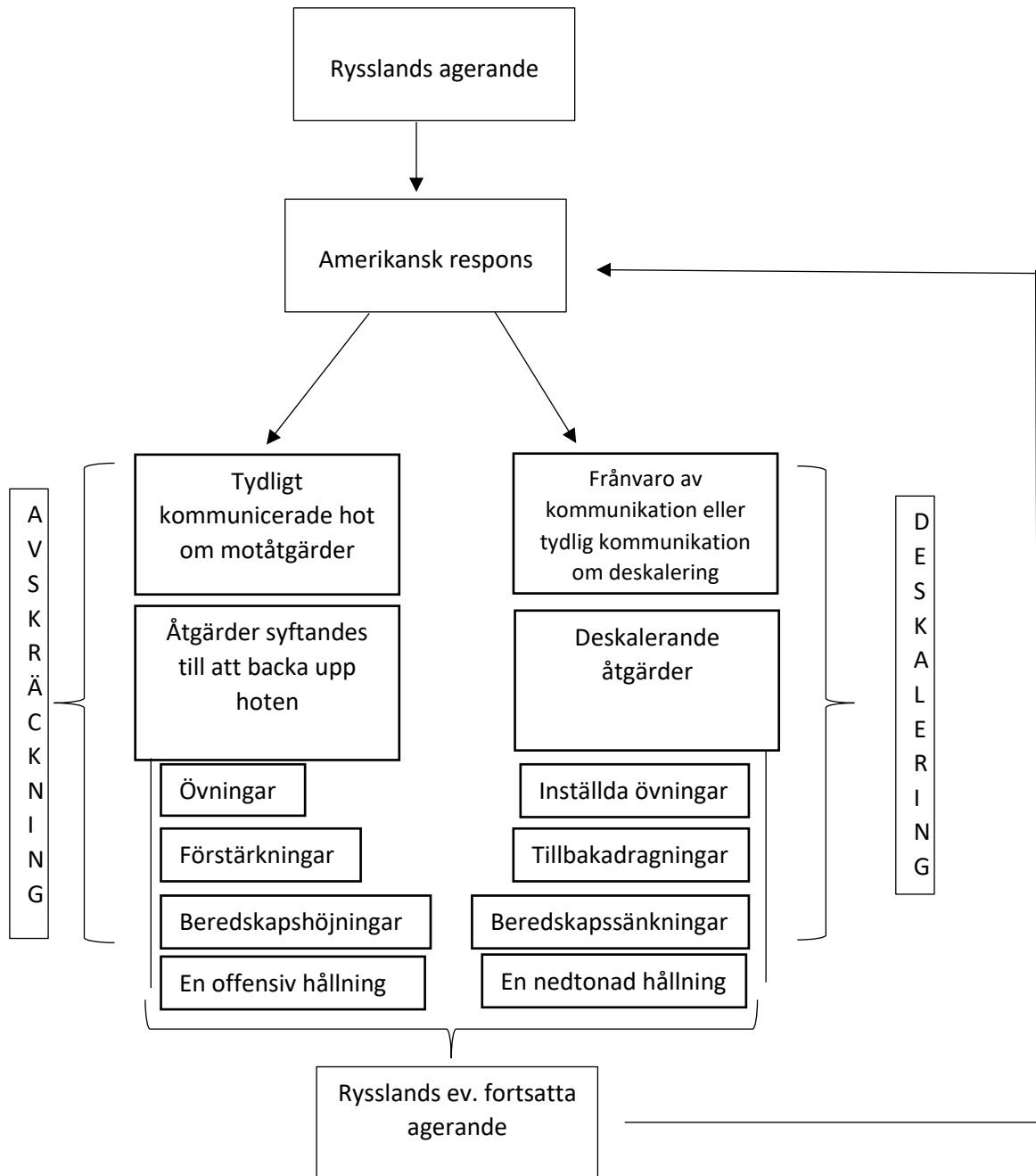
Har USA svarat med att bemöta de ryska hoten med egna hot om motåtgärder, och har dessa i så fall backats upp på ett tydligt sätt för att signalera att man menar allvar? Eller har USA i stället agerat på ett sådant sätt att man valt att inte svara på, eller till och med backa ner ett steg i eskalationstrappan?

Det som kommer tittas på är uttalanden av företrädare för den amerikanska politiska och militära ledningen, samt militära ageranden – exempelvis förflyttningar av amerikanska styrkor, genomförda övningar, beredskapshöjningar, etc. Även saker som *inte* sagts eller genomförts kan komma att tas med i analysen.

Notera att deskalering och avskräckning inte nödvändigtvis måste vara varandras motsatser, utan kan likväl ske parallellt, eller så kan viss kommunikation eller åtgärd vara deskalering eller avskräckande, etc.

Med "kommunikation" avses i denna undersökning saker som har *sagts* eller *skrivits* av politiska eller militära ledare, eller företrädare för dessa, i exempelvis tal, intervjuer, eller pressträffar.

Med "åtgärd" avses saker som *gjorts*, exempelvis beredskapsanpassningar, övningar, truppförflyttningar, etc.

Metod

Denna undersökning är en strategisk analys, genomförd som en beskrivande enfallsstudie.

En enfallsstudie är en fallstudie som endast inkluderar ett fall i syfte att analysera endast en analysenhet (fall) i detalj (Teorell och Svensson, 2007:82). Problemet med en enfallsstudie är att den är svår att generalisera kring, då den endast utgår från en analysenhet. Då syftet med denna undersökning är att beskriva USA:s agerande under Ukrainakrisen våren 2022 så blir det endast ett fall som studeras, men det innebär inte att denna undersökning kan göra några generella slutsatser om USA:s kärnvapenstrategi som helhet. Denna undersökning avhandlar däremot det enda fallet där USA tvingats pröva sin kärnvapenstrategi för att möta kärnvapenhot från en annan kärnvapenmakt sedan det kalla krigets slut. Inte heller kan man dra några slutsatser om USA:s tillämpade strategi som helhet under Ukrainakrisen.

Slutsatserna från denna undersökning kan dock lämpligen användas som en del i en helhet för den som vill undersöka USA:s kärnvapenstrategi mer generellt och ha ett praktiskt fall att hänvisa till. Likaså kan slutsatserna från denna undersökning användas som en del i helhet för den som vill undersöka USA:s agerande under Ukrainakrisen som helhet.

Källmaterialet kommer att analyseras som en kvalitativ systematiserande innehållsanalys (även kallad textanalys) syftandes till att utreda det amerikanska agerandet inför ryska kärnvapenhoten i början Ukrainakrisen 2022. Agerandet kommer sedan att klassificeras utifrån en i teoriavsnittet ovan beskriven strategi.

Detta kommer att genomföras rent praktiskt på ett sådant sätt att empirin kommer att inhämtas utifrån ett antal öppna källor. Empirin kommer därefter att användas för att utreda och klassificera det amerikanska agerandet utifrån de beskrivna teorierna.

En textanalys kan vara antingen kvantitativ eller kvalitativ. En kvantitativ analys syftar till att ta reda på "förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier i ett material" (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, och Wängnerud, 2012:197), exempelvis hur ofta ett visst objekt eller begrepp förekommer i en text, bild, eller debatt, eller hur stort utrymme i tid eller rum det ges. Dessa kan vara beskrivande, normundersökande, eller förklarande. En kvantitativ metod behandlar analysenheterna mer likställt och jämbördigt, och tar inte hänsyn till exempelvis kontext, och kan därför genomföras på ett mer övergripande plan. (Esaiasson et. al., 2012:197, 199–200, 210)

En kvalitativ analys är i stället en analysmetod som är mer ingående, då man vill ta in helheten så som kontext och helhet för innehållet. En kvalitativ analys syftar till att antingen systematisera eller kritiskt granska. Att systematisera innehållet är ett mer beskrivande tillvägagångssätt, medan det kritiska granskandet går längre och djupare, genom att exempelvis ifrågasätta innehållet i texten. (Esaiasson et. al., 2012:210–211)

Denna undersökning kommer, som nämnt, att använda sig av en kvalitativ textanalys, då syftet är att beskriva det amerikanska agerandet. Som beskrivs i teoriavsnittet ovan så är kommunikation i regel en viktig del i avskräckning, varför en kvantitativ analys hade kunnat genomföras för att undersöka exempelvis hur ofta USA i sin strategiska kommunikation mot Ryssland hänvisar till kärnvapen eller vad kostnaderna för ett visst rysk agerande skulle bli. Då syftet med denna text är att söka fastställa – genom att beskriva – vad den amerikanska metoden i deras strategi är (utifrån deras agerande), så lämpar sig en kvantitativ analys sämre än en kvalitativ. Likaså har den här undersökningen valt att bli en systematiserande sådan. Detta då syftet som sagt är att beskriva, och inte att kritiskt granska. En undersökning som exempelvis hade studerat USA:s beskrivna strategi och sedan undersökt hur väl det amerikanska agerandet motsvarar detta hade dock lämpat sig väl för en kritiskt granskande studie.

Peter Esaiasson et. al. (2012) skriver att en systematiserande studie kan syfta till att antingen klargöra en tankestruktur, logiskt ordna innehållet i det undersökta materialet, eller klassificera innehållet. Klargörandet av en tankestruktur, skriver dem, syftar till att lyfta "fram och begripliggöra" innehållet i materialet. Det kan handla om att beskriva innehållets kontext eller miljö. Att logiskt ordna ett innehåll har som mål att inordna det i tydligt överskådliga

kategorier, exempelvis genom att sammanställa olika argument i en debatt. Slutligen skriver de att klassificering av innehållet handlar om att placera det i en gemensam grupp eller rubrik. Exempelvis att klassificera en politisk rörelse i en viss ideologi eller inom en övergripande idéhistorisk tradition. (Esaiasson et. al., 2012:211)

Denna undersökning kommer att vara klassificerande, då det syftar till att placera det amerikanska agerandet inom ramen för en viss strategi.

För att undersöka om USA tillämpat en avskräcknings- eller deskaleringsteori kommer materialet att undersökas för att först se om, hur, och vad USA har kommunicerat, och därefter för att se om, hur, och vilka åtgärder som vidtagits. Finns det en röd tråd mellan kommunikationen och åtgärderna, eller är de motsägelsefulla?

Budskapet i kommunikationen samt de vidtagna åtgärderna kommer att klassificeras som antingen avskräckande eller deskalerande.

Vad gäller kommunikation kommer det att klassificeras som avskräckande om det innehåller ett tydligt budskap med hot om åtgärder om Ryssland gör någonting. Det vill säga att om Ryssland gör X kommer USA att göra Y. De kommer i stället att klassificeras som deskalerande om budskapet i stället är mindre hotfullt. Exempelvis att man vill minska Rysslands upplevda utsatthet, minska spänningarna, eller minska risken för missförstånd.

För att klassificera en åtgärd som avskräckande eller deskalerande kommer det i första hand undersökas om och hur åtgärden motiveras. Motiveras den exempelvis med att man vill stärka sin avskräckning kommer den att klassificeras som avskräckande, medan om den i stället motiveras med att man exempelvis vill minska spänningarna kommer den att klassificeras som deskalerande. Finns det ingen motivering till åtgärden kommer den i stället att klassificeras utifrån hur hotfull den kan uppfattas av Ryssland. Åtgärder som handlar om att stärka upp USA:s militära närvaro i Rysslands närhet klassas som avskräckande, medan åtgärder som i stället kan uppfattas som mindre hotfulla som klassas som deskalerande.

Strategisk analys

Strategisk analys är en metod för att analysera strategier och bygger på strategisk teori. Det har beskrivits av M.L.R. Smith och John Stone (2011) som "studierna av mål (*ends*), metod (*ways*), och medel (*means*)". Målet med en strategisk analys är att förstå hur en aktör använder (metod) tillgängliga resurser (medel) för att uppnå fastställda mål. Grundläggande antaganden inom strategisk analys är att aktörerna är rationella och eftersträvar att optimera användandet av sina resurser gentemot sina fastställda mål, utifrån en kostandseffektivitetsanalys. En strategisk analytiker är främst intresserad av att beskriva de tänkbara valen och handlingsalternativen för den undersökta aktören, för att sedan kartlägga tankebanorna i syfte att förstå hur aktören avser uppnå sina mål. Den centrala analysenheten inom strategisk analys är den politiska enheten, det vill säga en enhetlig aktör. Det kan vara stater, mellanstatliga organisationer, icke-statliga organisationer, eller andra former av sociala grupperingar. (Smith och Stone, 2011:27–28)

Yoshihara och Holmes (2012) har i sin forskning om kärnvapenstrategi kommit fram till att även kärnvapenstrategi drivs av samma rationella mål-medel-metod-logik som övriga

strategier. Detta är utgångspunkten för denna strategianalys val att även den utgå ifrån en mål-medel-metod-logik i sin analys av USA:s kärnvapenstrategi i det undersökta fallet. Denna undersökning kommer dock att fokusera på metoden – det vill säga hur USA har agerat – i det undersökta fallet. Mål och medel kommer dock att diskuteras för en kontextuell förståelse och beskrivning av den övergripande amerikanska kärnvapenstrategin, som är utgångspunkten för det praktiska agerandet. Detta grundar sig i och motiveras av den kritik mot mål-medel-metod-logiken som förts fram av bland annat Jeffrey W. Meiser (2017) och Mikkel Vedby Rasmussen (2006), som anser den modellen vara bristfällig. Både Meiser och Rasmussen anser att metoden bör läggas i fokus för strategianalys.

Meiser (2017) har i sin kritik utgått från den praktiska tillämpningen av mål-medel-metod-analysmodellen. Meiser menar att metoden är det som gör strategi till strategi; det vill säga att fokus bör läggas på tillämpningen av medlen mot målen. (Meiser, 2017:81–84)

Rasmussen (2006) menar å sin sida att väst sedan Kalla kriget har utvecklats mot vad han beskriver som ett "risksamhälle", och där strategi inte längre handlar att eliminera risker och hot, utan om att hantera dem. Rasmussen (2006) beskriver att det moderna västerländska samhället inte längre kan styra sina mål, utan endast medel och metod. Det moderna styret går inte ut på att få skeppet i hamn, utan endast på att hålla det flytande, skriver Rasmussen (2006) som referens till Michel Foucauts metafor om statsstyre. (Rasmussen, 2006: 2, 35–37)

Denna undersökning kommer att utgå från den klassiska mål-medel-metod-modellen i analysen, men fokus kommer att läggas på själva metoden. Undersökningen kommer således att fokusera på om USA har tillämpat avskräckning eller deskalering som metod i sin kärnvapenstrategi i det undersökta fallet.

Utöver mål-medel-metod så är annan viktig del inom strategisk analys att beslutsfattandet hos aktörerna är av ömsesidigt beroende. Det vill säga att det sker en ständig växelverkan mellan mål, medel, och metoder hos aktörerna. Exempelvis kan målen förändras om motståndaraktörens medel hindrar aktören från att uppnå de ursprungliga målen. Likaså kan aktörens metod ändras utifrån motståndarens insatta resurser. (Smith och Stone, 2011:27–28). Detta gör att undersökningens oberoende variabel således blir de ryska hoten om att sätta in kärnvapen, och den beroende blir USA:s agerande för att hantera detta.

Källor

Ett problem med denna undersökning har varit tillgången till källmaterial, då den avhandlar en pågående händelse. Det har inneburit att källorna som nyttjats har i första hand varit officiell information från amerikanska myndigheter, som exempelvis Vita huset och Pentagon. I andra hand har mediekällor använts, men då har det eftersträvat att komma så nära ursprungskällan som möjligt.

Det material som använts har varit transkriberingar av presskonferenser och Tv-intervjuer, tal och officiella uttalanden från politiska och militära ledningar, eller personer som representerar dem (exempelvis pressekreterare). Även nyhetsutskick och pressreleaser från myndigheterna har använts.

Vad gäller mediekällor har det varit främst beskrivningar av händelser som använts samt till viss del analyser.

Samtligt material har hämtats via Internet och de olika källornas hemsidor.

Källorna där materialet hämtats är (med hemsidan inom parentes):

- Vita huset (www.whitehouse.gov/)
- Amerikanska utrikesdepartementet (www.state.gov)
- Amerikanska försvarsdepartementet ("Pentagon") (www.defense.gov)
- Amerikanska armén (www.army.mil)
- Amerikanska flottan (www.navy.mil)
- Amerikanska flygvapnet i Europa och Afrika (www.usafe.af.mil)
- Nato (www.nato.int)
- Brittiska nyhetsbyrån Reuters (www.reuters.com)
- Amerikanska nyhetskanalen CNN (edition.cnn.com)
- Tyskägda affärstidningen Business Insider (www.businessinsider.com)

Nyhetskällorna har hittats genom en internetsökning (via Google.se). Sökord har varit "Russian nuclear threats", "US response to Russian nuclear threats", "US forces Europe 2022", samt olika varianter av dessa. När möjligt har även nyhetsmedierna kontrollerats mot andra källor för att söka verifiera innehållet.

Även andra källor har undersökts, men inget material har hämtats därifrån. Bland annat amerikanska försvarsstabens (Joint Chiefs of Staff) hemsida (www.jcs.mil), amerikanska flygvapnets hemsida (<https://www.af.mil/>), och amerikanska marinkårens hemsida (www.marines.mil). Inget material har dock hämtats därifrån, då de antingen inte haft något material av intresse, eller har kunnat kompletteras bättre av andra källor.

I de använda källorna så har materialet identifierats genom att samtliga publicerade texter på sidorna – pressreleaser, nyhetsartiklar, officiella kommentarer, tal, transkriberingar av presskonferenser, etc. – gått igenom. Här har perioden varit den 23 februari fram till den 24 maj. Detta med hänsyn till undersökningens satta avgränsningar i tid. Med anledning av tidsskillnaden mellan Ryssland och USA så inleddes den ryska invasionen av Ukraina formellt sent på kvällen den 23 februari i USA. Detta har gjort att tidslinjen fick dras ut för att även titta på material publicerat den 23 februari 2022.

I undersökandet av källmaterialet så har allt där Ryssland och/eller Ukraina omnämnts lästs, i syfte att ta reda på vad man säger och försöka hitta uttalanden och/eller information om eventuella vidtagna åtgärder. För att hitta information om åtgärder har även Europa inkluderats i avsökningen av materialet, samt information som relaterar till militär aktivitet (exempelvis övningar, beredskapshöjningar, eller förflyttningar). Har det där också funnits information om *varför* något görs så har det också tagits med. Exempelvis om en viss truppförflyttning har motiverats med att stärka avskräckningen har detta setts som en avskräckande åtgärd.

Det som tittas på är vad som *kommunicerats* samt vilka *åtgärder* som vidtagits av USA; ensamt eller i samverkan med andra aktörer. Det som tittats på avseende kommunikation är vad som sagts från amerikanskt håll.

Vad gäller vidtagna åtgärder så är det faktorer som övningar och övningsmönster, förflyttningar, vidtagna beredskapsanpassningar, samt hållning (*posture*) av de amerikanska förbanden. Här är det både konventionella och nukleära förmågor som undersökningen har tittat på, i syfte att få en helhetsbild samt kontext för de amerikanska åtgärderna.

Vad gäller övningar och övningsmönster så är det i första hand om övningar har genomförts eller ställts in som har undersökts, och i andra hand på vilken geografisk plats som övningarna har genomförts, vilka förband och system som deltagit i dem, samt vad som övats. Detta skulle i sig kräva en mer ingående undersökning för att fullt ut svara på detta, varpå endast en mer ytlig analys av detta har gjorts.

Vad gäller förflyttningar så är det först och främst vilka förband och system som har flyttats, och i andra hand vart samt i vilket syfte. Även tillfälliga förflyttningar, som flott- och hamnbesök har inkluderats i denna kategori. Beredskapsanpassningar och hållning har även det varit fokuserat på vilka förband och system det gäller. Med hållning så avses *hur* och *vart* den undersökta enheten har uppträtt. Har exempelvis amerikanska strategiska bombflygplan uppträtt i regioner i Rysslands omedelbara närhet har detta tolkats som ett offensivt uppträdande.

Om information har funnits om vilka förband och/eller system som omfattats av en viss verksamhet så har det främst varit intressant om detta är ett förband som har tillgång till system som kan leverera kärnvapen; strategiska eller taktiska. Avseende vilka system som har kärnvapenkapacitet se avsnittet om den amerikanska kärnvapentriaden nedan.

Bakgrund

Här kommer relevant bakgrund för undersökningen att presenteras. Först görs en kortare beskrivning av den amerikanska kärnvapenstrategin i teorin, därefter en beskrivning av den amerikanska kärnvapentriaden samt vilka system som kan leverera kärnvapen, och slutligen kommer en översikt över Rysslands agerande som kontext för vad USA i sin tur har svarat på.

USA:s kärnvapenstrategi

I USA:s nationella tillfälliga säkerhetsstrategi från 2021 beskrivs det att kärnvapen ska ges en mindre framträdande roll i den nationella säkerhetsstrategin, samtidigt som det ska säkerställas att den strategiska avskräckningen (*strategic deterrent*) fortsätter att vara säker och effektiv, samt att de amerikanska avskräckningsåtagandena (*deterrence commitments*) mot andra länder förblir stark och trovärdig. USA ska också möta det existentiella hotet från kärnvapen genom att bli en trovärdig aktör för rustningsbegränsningar. Detta ska uppnås genom att utöka det nya START-avtalet med Ryssland samt ta fram nya rustningsbegränsningsavtal där det är möjligt. USA ska också verka för fortsatt ickespridning av kärnvapen, främst genom diplomati, och minska kärnvapenhoten från Iran och Nordkorea. (President Biden, 2021:13–14)

I *Nuclear Posture Review 2018* beskriver USA att deras kärnvapenstrategi utgår från avskräckning (*deterrence*) och beskriver fyra huvudsakliga mål med de amerikanska kärnvapnen (Department of Defense, 2018:20):

- Avskräcka från kärnvapen- och icke-kärnvapenangrepp.
- Försäkring (*assurance*) av allierade och partners.
- Uppnå USA:s målsättningar om avskräckningen skulle misslyckas; samt
- Skapa en förmåga att gardera (*hedge*) mot en osäker framtid.

För den här undersökningen är det främst det två första målsättningarna som är relevanta, givet det undersökta scenariot.

För att uppnå avskräckning avser USA agera på ett sådant sätt att eventuella motståndare inser att aggression mot USA eller dess allierade och partners kommer att misslyckas, och resultera i outhärdliga kostnader för angriparen. Avskräckning uppnås genom att säkerställa att avsaknaden av framgångar och kostnaderna rejält kommer att överväga eventuella vinster. (Department of Defense, 2018:20)

En annan viktig del i amerikansk avskräckningsstrategi är att inkorporera samtliga nationella maktmedel (*instruments of national power*). Detta anses vara extra viktigt för att möta hot om begränsad kärnvapeneskalering (*limited nuclear escalation*) samt icke-kärnvapenbaserade strategiska anfall (*non-nuclear strategic attack*). *Nuclear Posture Review 2018* betonar också att för att avskräckning ska fungera mot alla tänkbara hot och i alla tänkbara kontexter är det centralt att potentiella angripare förstår att USA kommer kunna identifiera dem och hålla dem ansvariga, besegra icke-kärnvapenbaserade strategiska anfall, samt att en kärnvapeneskalering kommer att misslyckas och i stället enbart resultera i för angriparen oacceptabla kostnader. (Department of Defense, 2018:21)

För att detta ska kunna genomföras kommer USA att säkerställa att de har och upprätthåller de förmågor som krävs, genom att bland annat planera, träna, och samöva sina konventionella och icke-konventionella styrkor att kunna integreras och gemensamt agera inför kärnvapenhot eller -attacker. USA kommer också att koordinera sin verksamhet med sina allierade som kan komma att möta kärnvapenhot samt utforska möjligheterna till utökad kostnadsfördelning (*burden sharing*) med sina allierade. Slutligen har USA också en del av sina kärnvapenstyrkor i ständig beredskap, och bibehåller möjligheten att snabbt kunna sätta in dessa styrkor. (Department of Defense, 2018:21–22)

För att uppnå det andra målet – försäkra sina allierade och partners – har USA valt att utöka sina avskräckningsåtaganden till sina allierade i Europa, Asien, och Stilla havet. Detta ska ske genom samarbete och dialog med allierade och partners i syfte att förstå varandras hotbildsuppfattningar samt komma fram till gemensamma lösningar och hur man uppvisar gemensamma förmågor och beslutsamhet. USA:s förmåga till en trovärdig kärnvapenavskräckning, som även innefattar dessa aktörer, beskrivs som en viktig del i detta. (Department of Defense, 2018:22–23)

Ett viktigt medel för USA att uppnå såväl avskräcknings- som försäkringsmålet är att inte anamma en så kallad "ingen första användning"-policy (*no first use policy*). Det vil säga att USA

inte har förbundit sig att inte använda kärnvapen före en motståndare gör det i en konflikt. USA har i stället valt en "osäkerhetspolicy" avseende under de precisa situationerna som USA kan komma att sätta in kärnvapen. (Department of Defense, 2018:22)

I *Nuclear Posture Review 2018* beskriver USA behovet av en skräddarsydd avskräckningsstrategi (*tailored deterrence*), då kraven för avskräckning varierar mellan olika aktörer utifrån aspekter som målsättningar, intressen, styrkor och svagheter, samt strategier. Detta kräver löpande analyser och anpassningar efter olika aktörer och scenarion. De analyserna innehåller bland annat vad potentiella motståndare uppfattar vara oacceptabla kostnader samt hur USA trovärdigt kan kommunicera kostnader och risker som deras aggression kommer att medföra. (Department of Defense, 2018:26)

I *Nuclear Posture Review 2018* presenteras skräddarsydda strategier för Ryssland (sid.30–31), Kina (sid. 31–32), Nordkorea (sid. 32–33), samt för Iran (sid. 33–34). Det presenteras även skräddarsydda strategier för hur avskräckning kan stärkas i Europa (sid. 35–36) och Asien (sid. 36–37). Då Ryssland är fokus för denna undersökning kommer endast den skräddarsydda strategin för Ryssland att presenteras här. Dock kommer båda strategierna för utökad avskräckning att presenteras, med hänsyn till att Ryssland beskrivs som en aktör på båda kontinenterna, och det faktum att Japan, Sydkorea, och Taiwan har engagerat sig i Ukrainakrisen mot Ryssland i form av sanktioner, handelsförbud, etc. samt skickat både humanitärt och militärt stöd.

Ryssland ska, enligt den skräddarsydda strategin, mötas genom att få den ryska ledningen att förstå alla former av förstaanvändning av kärnvapen inte kommer att leda till att USA backar ner och avslutar konflikten med för Ryssland förmånliga villkor. Målet med strategin beskrivs vara att "korrigera" ryska missförstånd om att vare sig en begränsad kärnvapeneskalering eller konventionella aggressioner kommer att ge dem några som helst fördelar i en konflikt. Detta ska göras genom att ständigt och i alla lägen ha förmåga att kunna hota det som den ryska ledningen värderar högst. (Department of Defense, 2018:30–31)

För att uppnå detta är det av vikt att USA:s president besitter en bred palett av begränsade och graderade alternativ, inklusive olika typer av system. Detta kräver att västerländska styrkor - såväl kärnvapen som konventionella - kan hota en mängd ryska mål genom en kris eller konflikt. Flexibiliteten och förmågebredden som kombinationen av USA:s kärnvapentriad samt konventionella styrkor, tillsammans med brittiska och franska kärnvapenstyrkor och Natos konventionella styrkor, i Europa ger lyfts fram som en viktig del i att möjliggöra detta. (Department of Defense, 2018:31)

Exakt vad som ska hotas specificeras inte bortom "det som den ryska ledningen värderar högst" (Department of Defense, 2018:30). Om detta avser politiska, ekonomiska, personliga, eller militära mål framgår inte, men det är inte otänkbart att det är en kombination. I grunden beskriver denna skräddarsydda strategi samma sak som den generella avskräckningsstrategin; ett angrepp ska medföra orimliga kostnader för angriparen.

Vad gäller utökningen av avskräckning i Europa beskrivs Nato som ett centralt medel för att uppnå detta, både med konventionella och med kärnvapenstyrkor. Även Storbritanniens och Frankrikes självständiga kärnvapenstyrkor beskrivs som avgörande för avskräckning i Europa.

Målet med avskräckningen är samma som i den generella strategin: att angriparen ska uppleva att kostnaden för ett angrepp är högre än eventuella vinster. (Department of Defense, 2018:35–36)

För att uppnå avskräckning i Europa avser USA att (Department of Defense, 2018:36):

- Arbeta nära sina allierade i Nato för att utöka och stärka upp beredskapen och uthålligheten för de taktiska kärnvapnen.
- Utöka och maximera kostnadsdelningen avseende kärnvapeninfrastruktur och -stöd.
- Modernisera och livstidsförlänga flygplan och system.
- Utöka realismen i utbildningar och övningar i syfte att stärka Natos förmåga att integrera kärnvapen- och konventionella styrkor i händelse av att avskräckningen misslyckas.
- Stärka kärnvapenledningsförmågan att kunna verka även i de mest stressiga hotmiljöer.
- Tillgängliggöra och frambasera USA:s kärnvapenstyrkor till Europa för att kunna bistå i Natos gemensamma försvar.

Vad gäller Asien beskrivs det som en mer komplex miljö än Europa, delvis på grund av frånvaron av en gemensam militärallians; istället består de amerikanska säkerhetssamarbetena i Asien av en serie laterala avtal och allianser, samt delvis på grund av fler antagonistiska aktörer med kärnvapen (Kina, Nordkorea, Ryssland). (Department of Defense, 2018:36)

För att uppnå avskräckning i Asien avser USA därför (Department of Defense, 2018:37):

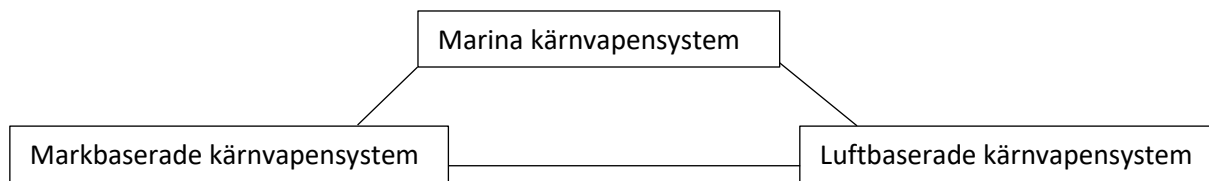
- Säkerställa flexibla, integrerade, och anpassningsbara styrkor (såväl konventionella som kärnvapenstyrkor).
- Fortsätta att investera i robotförsvaret, framför allt mot Nordkorea.
- Uppvisa gemensamt engagemang genom övningar med allierade och samarbetspartners.
- Föra dialog och samarbeta med allierade och partners för att säkerställa en gemensam uppfattning om hot och krav för lyckad avskräckning.

USA:s kärnvapentriad

Med kärnvapentriad avses de ”tre ben” som ett aktörs kärnvapenkapacitet vilar på. Standard är att den består av mark-, sjö-, och luftbaserade system. Tanken bakom en sådan organisation är att aktören ska ha flera olika system att välja för att ha handlingsfrihet samt minska konsekvenserna av att utsättas för ett väpnat angrepp. Genom att ha flera olika system som verkar i olika arenor så sprider man ut sina förmågor och gör det svårare för en angripare att slå ut samtliga system i ett enda angrepp. Det var en avgörande del i den amerikanska och sovjetiska kärnvapenstrategin under kalla kriget, och tanken har levt vidare hos såväl USA som Ryssland idag. (Walton, 2017:409)

Enligt *Nuclear Posture Review 2018* består den amerikanska kärnvapentriadens marina system i form av u-båtar av *Ohio*-klass, bestyckade med ballistiska robotar av typen Trident II. De markbaserade systemen består av interkontinentala ballistiska robotar (ICBM) av typen LGM-

30 Minuteman III. De landbaserade systemen beskrivs som de som har högst beredskap, och deras höga beredskap kan undvika en destabiliserande situation som kan uppstå om en beredskapshöjning måste genomföras. Den sista delen av den amerikanska triaden är de luftbaserade systemen, och dessa består av typer av så kallade strategiska bombflygplan; Boeing B-52 Stratofortress, som kan avfira kryssningsrobotar, samt Northrop Grumman B-2 Spirit, som kan släppa frifallande atombomber. (Department of Defense, 2018:44–47)

USA innehar också taktiska kärnvapen (eller icke-strategiska kärnvapen), men dessa har till största delen avvecklats sedan kalla krigets slut. Idag består de uteslutande av frifallande bomber som kan släppas från stridsflygplan av typen McDonnell Douglas F-15E Strike Eagle. (Department of Defense, 2018:48) 2024 ska även USA:s senaste stridsflygplansmodell, Lockheed-Martin F-35 Lightning II, kunna inneha förmågan att släppa taktiska atombomber. (Mahshie, 2022).

Av dessa system är det bara F-15E som finns grupperat i Europa i normallägen över tiden, och de är grupperade hos 48. Jaktflygsflottillen (48th Fighter Wing) vid Lakenheath i Storbritannien. De deltar dock i övningsverksamhet på andra delar av kontinenten. (48th Fighter Wing Public Affairs, 2022)

B-52- och B-2-flygplan stationeras ibland i Europa, då under namnet *Bomber Task Force Europe*. Detta sker till och från sedan 2018, och då genomförs bland annat patruller och övningsverksamhet i flera europeiska länder. B-2 var senast i Europa augusti till september 2021, och baserades då på Island. (U.S. Air Forces in Europe and Air Forces Africa Public Affairs, 2021) B-52-flygplan skickades till Europa som en del i *Bomber Task Force Europe* den tioende februari 2022. (U.S. Air Forces in Europe and Air Forces Africa Public Affairs, 2022) Detta innebär att B-52 alltså fanns grupperat i Europa under den undersökta perioden.

Rysslands agerande

Den ryska federationen invaderade Ukraina den 24 februari 2022. Rysslands president Vladimir Putin förklarade i ett TV-sänt tal till nationen att Ryssland skulle genomföra en "särskild militäroperation" i Ukraina, syftandes till att "demilitarisera och avnazifiera" Ukraina. I sitt tal lyfte president Putin fram att Ryssland är en av världens mäktigaste kärnvapenstater, och att "alla potentiella angripare kommer mötas av nederlag och ödesdigra konsekvenser", om de utsätter Ryssland för ett direkt angrepp. Putin riktade sig också i sitt tal till externa aktörer som "kan frestas att ingripa i utvecklingen", och dessa skulle mötas med konsekvenser "aldrig tidigare skådad i er historia". (Bloomberg.com)

Redan den 19 februari hade Ryssland genomfört en stor kärnvapenövning, personligen övervakad av president Putin själv. I övningen avfyrades kärnvapenrobotar från flygplan, ubåtar, fartyg, samt från marken, och involverade även den nya kärnvapenbestyckade

överljudsroboten Kh-47M2 Kinzhal (Nato-namn "Killjoy"). Övningen var planerad sedan innan och var en årligt återkommande övning av den ryska kärnvapentriaden. (Balmforth och Kiselyova, 2022)

Stora delar av väst, däribland USA och EU, svarade på den ryska invasionen med omfattande sanktioner mot Ryssland och politiska fördömanden av invasionen. Den 27 februari 2022 beordrade president Putin i TV att beredskapen av kärnvapenstyrkorna skulle höjas, som svar på de västliga sanktionerna, men också som svar på han menade var "hotfulla uttalanden av högt uppsatta företrädare för ledande Nato-länder". (The Guardian 2022, Dahl 2022). Detta ska även delvis ha berott på uttalanden av Storbritanniens utrikesminister, Liz Truss, om att Nato kan komma att intervensera på Ukrainas sida. (Interfax, 2022a)

Den 28 februari rapporterade den ryska nyhetsbyrån Interfax att Rysslands strategiska robotstridskrafter, Rysslands luft- och rymdförsvarsstridskrafterns långräckviddiga flygsystem, samt Norra och Stilla havs-flottorna höjt sin stridsberedskap. (Interfax, 2022b) Enligt västerländska underrättelsetjänster har man dock inte observerat att någon faktisk beredskapshöjning genomförts. (Konflikt i P1, 2022:00:45:03-00:45:36)

Den 20 april genomförde Ryssland ett test av sin nya landbaserade interkontinentala kryssningsrobot RS-28 Sarmat. (Trevelyan, 2022) Enligt USA var testet förannmält och inget som betraktades som ett hot mot USA eller dess allierade. (Vergun, 2022)

Undersökning

Här presenteras undersökningen. Inledningsvis kommer empirin att presenteras i form av kronologisk redogörelse för USA:s agerande, och därefter kommer analysen i form av diskussion av empirin utifrån avskräckning respektive deskalation.

Empiri

Här kommer empirin att presenteras i form av en kronologisk beskrivning av USA:s agerande. För tydlighetens skull kommer det att vara uppdelat på kommunikation samt åtgärder. Vissa saker kan komma att nämnas flera gånger om det passar in i båda kategorierna.

Kommunikation

Redan samma dag som invasionen inleddes höll USA:s president Joe Biden en presskonferens där han beskrev att varje angrepp mot ett Nato-land skulle mötas med USA:s fulla kraft ("*the full force of American power*"), samt att han beordrat omedelbara förstärkningar till Europa. Han tydliggjorde dock att dessa endast skulle användas för att försvara USA:s allierade och inte skulle sättas in i Ukraina. På en direkt fråga från en journalist om president Putin hotade med ett kärnvapenangrepp svarade Biden att han "inte har en aning om vad Putin hotar med". (Biden, 2022)

Dagen efter att president Putin beordrat att kärnvapenstyrkornas beredskap skulle höjas meddelade Vita husets pressekreterare Jen Psaki att USA inte hade höjt sin egen beredskap och att de för nuvarande inte hade den avsikten. Psaki beskrev också USA:s mål i nuläget var att "minska spänningarna" ("*reduce the tensions*"), genom att undvika en egen eskalerande retorik samt tydliggöra för president Putin att det inte förelåg något hot från väst gentemot Ryssland. (Psaki, 2022)

Den tredje mars meddelade det amerikanska försvarsministeriet under en presskonferens att planerade tester av landbaserade interkontinentala ballistiska robotsystem av typen Minuteman III tillfälligt skulle skjutas upp. Detta motiverades med att man ville visa på att USA är en "ansvarstagande kärnvapenmakt", och ville undvika ett agerande som kunde misstolkas. (Kirby, 2022) Amerikanska flygvapnet meddelade den första april att testerna av systemet blivit helt inställda, med de sedan tidigare planerade testerna under hösten skulle genomföras. Att testerna ställdes in motiverades med samma skäl som när de först sköts fram. (Stewart och Ali, 2022)

I en intervju med CNN den femtonde mars sa USA:s utrikesminister Anthony J. Blinken att USA gjorde allt för att undvika att hamna i någon form av konflikt med Ryssland, och framför allt undvika att dras in i tredje världskriget, som svar på en fråga om risken för att krisen skulle leda till ett kärnvapenkrig. (State.gov, 2022)

Åtgärder

Här följer en kronologisk beskrivning av vilka militära åtgärder USA har vidtagit. För tydlighetens skull kommer dessa att vara inledande i truppförflyttningar, övningar, beredskapsåtgärder, samt hållning.

Truppförflyttningar

Samma dag som Ryssland invaderade Ukraina beordrade USA:s president Joe Biden att amerikanska styrkor dels skulle omfördelas inom Europa, dels skickas från USA till Europa. Detta skedde med det uttalade syftet att stärka upp avskräckningsförmågan. Detta var båda luft- och markstridsförband, samt stödenheter. (Garamone, 2022)

En del av dessa truppförflyttningar bestod av stridsflygplan av typen Lockheed-Martin F-35 Lightning II från baser i Tyskland till Östeuropa. Detta skedde uttryckligen som ett svar på det förändrade säkerhetsläget. (Howley, 2022) Man förstärkte också upp det amerikanska flygvapnet i Tyskland med fler flygplan av samma modell direkt från USA. (Elleman, 2022) Dessa förband roterades hem till USA i maj, men ersattes med förband med samma flygplansmodeller. (Plyler, 2022) Alltså bibehöll man samma system och förmågor.

Den sextonde april förstärktes de amerikanska flygstyrkorna i Storbritannien också med F-35. Utifrån tillgänglig information går det inte att utläsa om detta var planerat sedan innan eller om det var kopplat till det förändrade säkerhetsläget. (Gopinath, 2022)

Ytterligare 500 personer i olika stödbefattningar inom armén och flygvapnet skickades som förstärkningar den sjunde mars. (Kirby, 2022b)

Den femtonde april drogs de amerikanska strategiska bombflygplanen, av typen B-52, i Europa tillbaka till USA, enligt tidigare planering. De hade stationerats i Storbritannien innan den ryska invasionen inleddes som en del i den generella amerikanska närvaron i Europa, och planerades dras tillbaka efter två månaders tjänstgöring. Inga nya motsvarande flygplan tycks ha ersatt dem. (Nato, 2022a) B-52 är ett av två amerikanska strategiska bombflygplan med kärnvapenkapacitet, och utgör en del i den amerikanska kärnvapentriaden (defense.gov, 2022)

Den trettonde maj meddelade amerikanska armén sina kommande rotationer till Europa, och att dessa enbart skulle vara "en för en"-ersättningar. Det vill säga att man avsåg dra tillbaka ett förband för varje förband man roterade in, så att styrkeförhållandena förblev desamma. (U.S. Army Public Affairs, 2022) Med andra ord avsåg man inte förstärka arméns närvaro i Europa.

Under den undersökta perioden genomförde de marina styrkor som fanns i Europa ett flertal hamnbesök med bland annat jagare av typen Arleigh Burke-klass. De besökte även hamnar i Rysslands omedelbara närområde, bland annat i Östersjön. Samtliga hamnbesök var planerade, men det framgår ej om de var planerade innan den 24 februari, eller om de planerades in efter. (Harris, 2022, Rumpe, 2022, och Navy.mil, 2022)

Av de styrkor som skickades till Europa den 24 februari och dagarna därefter så ingick inga kärnvapensystem. F-35 ska förvisso kunna leverera kärnvapenbomber och är under utveckling mot denna förmåga, men den beräknas inte inneha den förmågan innan 2024 (Mahshie, 2022). De marina styrkor som rörde sig i Rysslands närområde, särskilt jagarna av typen *Arleigh Burke*-klass, är utrustade med AEGIS-systemet. Det vill säga ett luftvärnssystem designat för att bekämpa ballistiska robotar. Dessa system kan användas för att skjuta ner åtminstone vissa typer av kärnvapenbestyckade ballistiska robotar. AEGIS-systemet utgör en del i Natos gemensamma robotförsvar (Nato, 2022b). Om något kan det snarare hävdas att närvaron av amerikanska kärnvapen i Europa minskade under perioden, då B-52:orna drogs tillbaka.

Beredskap

Vita husets pressekreterare Jen Psaki meddelade på en presskonferens dagen efter att Rysslands president Putin beordrat en höjning av de ryska kärnvapenstyrkornas beredskap att USA inte vidtagit några åtgärder för att höja sin egen beredskap, och inte hade för avsikt att göra det. (Psaki, 2022)

Övningar

Den tredje mars meddelades att man tillfälligt beslutat att skjuta upp tester av det landbaserade interkontinentala ballistiska robotsystemet LGM-30 Minuteman III. Detta för att undvika missförstånd gentemot Ryssland. (Kirby, 2022) I april meddelades att de helt ställts in (Stewart och Ali, 2022). Minuteman III utgör den markbaserade delen av den amerikanska kärnvapentriaden (defense.gov, 2022).

I april rapporterade CNN att USA framgångsrikt hade testat att avfyra en egen överljudsrobot från ett flygplan av typen Boeing B-52 Stratofortress. Dessa tester gjordes dock i tysthet för att inte riskera att eskalera spänningarna med Ryssland. (Liebermann, 2022)

Vad gäller övningar i övrigt har denna undersökning inte kunnat hitta något som tyder på ett förändrat övningsmönster eller inställda övningar för amerikanska styrkor, vare sig i Europa eller någon annanstans, med hänsyn till Ryssland. Övningar har även genomförts i Rysslands omedelbara närhet, så som i Östersjön och Baltikum (Connally, 2022). Undersökningen har dock inte hittat något som tyder på att dessa övningar ska ha involverat kärnvapen eller system som kan leverera kärnvapen.

Hållning

Tidningen Business Insider skrev den 28 mars att amerikanska B-52-flygplan ändrat sitt uppträdande i Europa till en mindre provocerande hållning. Innan den 24 februari flög de ofta utmed Rysslands gränser samt i operationsområden i Rysslands omedelbara närhet, som Svarta havet, Ochotska havet, och Barents hav. Efter den 24 februari hade dessa flygningar i stället skett mer tillbakadraget, med tyngdpunkt på Central- och Nordeuropa. Även Nato-kontrollerade områden i Rysslands omedelbara närhet, som Baltikum, undveks. (Woody, 2002)

Analys

Här kommer empirin att analyseras, inledningsvis utifrån ett avskräckningsperspektiv, och därefter utifrån ett deskaleringsperspektiv. För enkelhetens skull kommer de följa samma rubriker som empirin; kommunikation respektive åtgärder. Avslutningsvis kommer en sammanfattning.

Avskräckning

Här kommer empirin att analyseras utifrån ett avskräckningsperspektiv. Som beskrivet i teoriavsnittet så handlar avskräckning om hot om motgärder för att hindra en part i en konflikt från att agera på ett visst sätt. Kärnan i en framgångsrik avskräckning är en tydlig kommunikation kring vad man anser vara ett oacceptabelt beteende och vad som kommer att ske om motparten gör det, samt en uppvisad trovärdighet genom förmåga, avsikt, och beslutsamhet att agera på de egna hoten.

Kommunikation

Det kommunicerade budskapet vid president Joe Bidens presskonferens den 24 februari är att ett angrepp mot ett Nato-land kommer att bemötas av USA med dess fulla kraft. Detta är ett starkt avskräckande budskap, som dessutom förstärks med konkreta åtgärder i form av truppförflyttningar till Europa.

Detta stämmer väl in på Wilners (2015) beskrivning av lyckad avskräckning. USA beskriver genom president Bidens uttalande tydligt vilket beteende från Ryssland som anses oacceptabelt (att angripa ett Nato-land), samt vad som kommer att ske om övertramp sker (mötas med USA:s fulla kraft). Detta backades i sin tur upp med konkreta åtgärder (truppförstärkningar).

Wilner (2015) skriver också att det är viktigt med tydlig och upprepad kommunikation för att avskräckning ska vara effektiv. Utifrån detta kan man se att Vita husets uttalade budskap att man inte avser följa Ryssland med egna beredskapshöjande åtgärder hos kärnvapenförbanden kan uppfattas som motstridigt. I stället kommunicerar man här att man avser sänka konflikttemperaturen och signalera att man inte är ett hot mot Ryssland. Detta budskap upprepades från utrikesminister Blinken i intervjun med CNN den femtonde mars – att USA gör allt för att undvika ett kärnvapenkrig med Ryssland.

Här kan man alltså se att USA vänder ifrån Wilners (2015) betoning av tydlig och upprepad kommunikation för att uppnå en effektiv avskräckning. I stället tycks man koppla bort, eller åtminstone tona ner, budskapet om att ett angrepp kommer att mötas med USA:s fulla kraft.

Man ger också Ryssland skäl att betvivla USA:s avsikt och beslutsamhet att använda sina kärnvapen om en konflikt skulle uppstå.

Om detta skifte i retorik och kommunikation skedde på grund av de ryska kärnvapenhoten eller går inte att utläsa i materialet. Det är däremot en tänkbar orsak till den ändrade retoriken, och att USA inte är villiga att utkämpa en kärnvapenkonflikt med Ryssland över Europa. Detta är något som stöds i den tidigare forskningen, framför allt i Larsen och Kartchner (2014) samt i Horovitz och Wachs (2022)

Sammanfattningsvis är kommunikationen inledningsvis tydligt avskräckande, men skiftar sedan något mot att i stället bli mer avspännande, vilket kan uppfattas som motstridigt mot det avskräckande budskapet.

Åtgärder

Här kommer de amerikanska åtgärderna som vidtagits under den undersökta perioden att diskuteras utifrån ett avskräckningsperspektiv. Enligt Wilner (2015) måste det kommunicerade budskapet backas upp med konkreta åtgärder som visar att man innehar såväl förmåga som avsikt och beslutsamhet att backa upp sitt budskap med, annars kommer avskräckningen att vara tandlös.

De truppförflyttningar som sker är åtgärder som backar upp president Bidens avskräckande budskap. Dock syns även en viss motstridighet här, då inga av de förband eller system som omfördelas inom Europa eller skickas från USA har kärnvapenkapacitet. De flygstridskrafter i Europa som har kärnvapenkapacitet förblir i sina fredsbaser i Storbritannien.

Att inga förstärkningar sker i samband med förbandsrotationerna i maj *kan* anses försvaga den amerikanska avskräckningen, men det kan också likväl anses som att man bibehåller en redan konventionell avskräckningsförmåga. Dock måste det anses som försvagande av avskräckningsförmågan, särskilt ur ett kärnvapenperspektiv, att ingen ersättning av det strategiska bombflyget sker när det dras tillbaka under april. På det sättet minskar man de facto den amerikanska kärnvapennärvaron i Europa ännu mer.

En intressant aspekt bland de amerikanska åtgärderna kopplat till avskräckning är testerna av nya överljudsrobotar i april. Att dessa genomförs i tysthet går emot vad avskräckningsteori säger att USA borde ha gjort. Utifrån avskräckningsteori borde dessa tester snarare ha uppmärksammats i den officiella amerikanska kommunikationen, just för att ytterligare markera vad man har för förmåga och vad man kan göra mot Ryssland om de väljer att angripa ett Nato-land.

Sammanfattningsvis kan man här se att USA backar upp president Bidens kommunicerade budskap med konventionella stridskrafter, men inte med nukleära. Här kan man dock återigen uppfatta att när kärnvapen blir aktuella så ändras avsikterna något. USA har inga problem att signalera och backa upp avskräckningen i den konventionella dimensionen, men i kärnvapendimensionen blir det mer motstridigt och de amerikanska åtgärderna kan förvisso anses visa att USA har förmågan, men knappast avsikten eller beslutsamheten att följa upp sitt kommunicerade avskräckningsbudskap.

Sammanfattning

Det som blir framträdande i analysen av det empiriska materialet utifrån ett avskräckningsperspektiv är att USA:s kommunikation och påföljande åtgärder att backa upp dessa med förmåga, avsikt, och beslutsamhet är tydligt inriktade på avskräckning i den konventionella dimensionen. Problematiken uppstår i kärnvapendimensionen där USA i stället förvisso innehar förmågan, men väljer att inte uppvisa den (åtminstone inte utanför vad som uppfattas som ett normaltillstånd), och inte heller visar upp en avsikt att använda den. Det gör att det också finns skäl att kritiskt tvivla på USA:s beslutsamhet. Det gör också att president Joe Bidens hot om att Ryssland kommer möta USA:s samlade styrka om de angriper ett Nato-land undermineras av USA:s övriga kommunikation samt dess egna åtgärder. Utifrån Wilners (2015) beskrivning av effektiv avskräckning landar man i att USA:s nukleära avskräckning inte kan anses som effektiv, då åtgärderna pekar på att USA saknar avsikt och uppvisad beslutsamhet att utkämpa en kärnvapenkonflikt.

För all del kan det också handla om vad Wilner (2015) beskriver som avskräckning utan medvetet applicerande. Det vill säga att USA räknar med att Ryssland ser det faktum som att USA innehar kärnvapen som avskräckning nog, och att det därför räcker med konventionella medel från USA:s sida. Detta skulle stödjas av faktumet att Ryssland anser att USA:s och Natos konventionella kapacitet är överlägsen Rysslands, och endast genom kärnvapen kan Ryssland uppnå en strategisk paritet med USA och Nato (Shoumikhin, 2011:139–141).

Att USA är oförmöget och/eller ovilligt att utkämpa en kärnvapenkonflikt – särskilt i Europa – har dock funnit stöd i forskningsläget, och då inte minst av Larsen och Kartchner (2014) samt av Horovitz och Wachs (2022). Detta gör att det finns skäl att diskutera alternativa kärnvapenstrategier som tillämpats av USA, vilket leder in på analysen av empirin utifrån ett deskaleringsperspektiv.

Deskalering

Här kommer empirin att analyseras utifrån ett deskaleringsperspektiv. Som beskrivet i teoriavsnittet handlar ensidig deskalering – som är perspektivet för denna undersökning – om att en part i en konflikt väljer att på egen hand avbryta eskaleringen genom att antingen ta ett steg tillbaka (genom att exempelvis dra tillbaka trupp) eller genom att helt enkelt inte svara på motpartens agerande.

Kommunikation

Redan i president Bidens presskonferens syns det spår av att USA eftersträvar en deskalering, då han tydliggör att USA:s avsikter inte är att intervensera militärt i Ukraina. Den deskalerande kommunikationen blir ännu tydligare med uttalandet från pressekreterare Psaki, dagen efter att Ryssland höjt sin beredskap, om att USA:s avsikter är att minska spänningar och tydliggöra för Ryssland att inget hot mot dem föreligger. Även utrikesminister Blinkens uttalande i CNN-intervjun förstärker detta budskap.

Detta backas också upp av det amerikanska försvarsdepartementets uttalanden om att man ställer in testerna av sina kärnvapenbestyckade robotar, med det uttalade syftet att man vill undvika missförstånd från Rysslands sida om USA:s avsikter.

Den amerikanska kommunikationen ser vi tydligt är inriktad på att deskalera den spända situationen med Ryssland, utifrån Bartos och Wehrs (2002) beskrivning av ensidig deskalering. Man tydliggör gentemot Ryssland i sin kommunikation att man inte har några offensiva militära avsikter, och detta upprepas flera gånger av flera företrädare för USA:s politiska och militära ledning. Bartos och Wehr (2002) menar också att deskalering uppnås genom att inte följa efter motpartens eskalerande åtgärder. Med sina tydliga uttalanden om att man inte har för avsikt att höja sin egen kärnvapenberedskap väljer USA att deskalera genom att inte följa efter Ryssland.

Åtgärder

Här följer en analys av USA:s vidtagna åtgärder under den undersökta perioden utifrån ett deskalerande perspektiv.

USA skickar i samband med krigsutbrottet omedelbart in konventionella mark-, flyg-, och sjöstyrkor till Rysslands närområde för att möta eventuell rysk aggression. Även övningsverksamhet genomförs i Rysslands närområde. Dessa åtgärder kan inte ses som en del den ensidiga deskaleringen som den här undersökningen har anammat som perspektiv. De kan dock ses som åtgärder för eskalationskontroll utifrån perspektivet om att påverka motståndarens maktstrategi, utifrån Barton och Wehrs (2002) beskrivning.

Denna undersökning är dock framför allt intresserad av nukleära styrkor, och de amerikanska kärnvapenstyrkorna förblir – utifrån vad som kan utläsas av det empiriska materialet – inaktiva (det vill säga bortom en normalbild). De flygsystem som kan användas för att leverera taktiska kärnvapen kvarstannar i sina fredsbaser i Storbritannien, inga beredskapshöjningar sker, och tester med de markbaserade robotsystemen i USA avbryts. De två sistnämnda åtgärderna sker uttryckligen för att inte riskera missförstånd från Rysslands sida avseende USA:s avsikter. Det genomförs trots det tester med nya överljudsrobotar, men dessa tester sker i tystnad och uppmärksammas först genom medierapporter. Det framgår att det är USA:s uttalade syfte att dessa tester skulle göras i hemlighet just för att undvika en eskalering med Ryssland.

Den kanske största ensidigt deskalerande åtgärden som USA genomför inom kärnvapendimensionen är tillbakadraget av det strategiska bombflyget från Europa. Tillbakadragningen var förvisso planerad sedan innan krigsutbrotten den 24 februari, men när de sedan dras tillbaka i april, utan att ersättas av en motsvarande förmåga, måste detta ses som ett deskalerande steg. Det strategiska bombflyget ändrar även sitt uppträdande efter krigsutbrottet och håller sig mer tillbakadraget och undviker Rysslands omedelbara närområde.

Sammanfattningsvis är de amerikanska åtgärderna – framför allt i kärnvapendimensionen – tydligt ensidigt deskalerande. Utifrån Bartos och Wehrs (2002) beskrivning av det som att den deskalerande parten väljer att inte svara på den eskalerande partens åtgärder, och/eller att ta ett steg tillbaka i eskalationstrappan, så ser man USA gjort åtgärder som passar in på båda. Genom att inte omgruppera stridsflyg med kärnvapenkapacitet närmare Ryssland, inte höja beredskapen, samt inte ersätta det strategiska bombflyget har man valt att inte besvara Rysslands kärnvapenhot, medan med tillbakadragningen av det strategiska bombflyget,

inställandet av sina robottester, samt att sluta uppträda med strategiskt bombflyg i Rysslands närområde har man dessutom valt att ta steg tillbaka i eskalationstrappan.

Sammanfattning

Utifrån USA:s kommunikation samt dess vidtagna åtgärder stärks bilden av att USA eftersträvat ensidig deskalering i kärnvapendimensionen, även om en diskussion kan föras om det också eftersträvats deskalering, eller åtminstone eskalationskontroll, i krisens övergripande militära dimension.

Man ger genom sina åtgärder Ryssland skäl att inte betvivla att USA:s avsikter är de som man också kommunicerar. Pressekreterare Psakis uttalande om att man avser minska spänningarna och visa att man inte utgör ett hot mot Ryssland backas i sin tur upp av de vidtagna åtgärderna. Detta gör att USA:s kommunikation och dess åtgärder mer sammanhållande utifrån ett deskaleringsperspektiv.

Att USA skulle ha tillämpat en deskaleringsstrategi inom kärnvapendimensionen är således en rimlig slutsats av den här analysen. Som kan utläsas ur forskningsläget finns det skäl att betvivla USA:s vilja och ambition att utkämpa en kärnvapenkonflikt. En deskaleringsstrategi, så som den till synes har tillämpats under våren 2022, går emot USA:s uttalade kärnvapenstrategi; både den allmänna och den för Ryssland skraddarsydd, som båda utgår från avskräckningsteori. I den amerikanska nationella säkerhetsstrategin från 2021 beskrivs däremot att kärnvapnen ska ges en mindre framträdande roll samt att USA ska vara en trovärdig aktör avseende rustningsbegränsningar. Detta skulle i så fall betyda att den nationella säkerhetsstrategin är överordnad *Nuclear Posture Review* avseende den amerikanska kärnvapenstrategin.

Sammanfattning

Denna uppsats har syftat till att undersöka USA:s kärnvapenstrategi under Ukrainakrisen 2022, med fokus på perioden 24 februari till 24 maj. Undersökningen är en strategisk analys, genomförd som en beskrivande enfallsstudie och som en kvalitativ textanalys där innehållet i det empiriska materialet klassificerats som antingen avskräckande eller deskalerande i syfte att utröna vilken strategi som USA tillämpat inom kärnvapendimensionen.

Undersökningens övergripande frågeställning har varit om USA tillämpat en avskräckande eller deskalerande kärnvapenstrategi under Ukrainakrisen?

Utifrån ett avskräckningsperspektiv har USA:s kommunikation och åtgärder varit motstridiga. Man har i krisens inledande fas varnat Ryssland för att ett angrepp kommer att mötas med USA:s fulla kraft, för att sedan byta retorik när frågan om kärnvapen kommit upp. Likaså har man agerat på ett tydligt sätt med sina konventionella förband, men på ett helt annat sätt med sina nukleära styrkor. Konventionella förband har skickats till Rysslands närområde för att bedriva övnings- och beredskapsverksamhet, samtidigt som kärnvapenförbanden har förblivit passiva och kvarstannat i sina fredsbaser eller i vissa fall till och med dragits tillbaka från Europa och Rysslands närområden. Det leder till slutsatsen att USA inte har tillämpat en avskräckningsstrategi inom kärnvapendimensionen. Ett argument skulle kunna göras för att USA tillämpat avskräckning utan medvetet applicerande, som Wilner (2015) beskriver är en

form av passiv avskräckning där blotta insikten om motståndarens överlägsenhet räcker för att avskräcka från ett angrepp.

Denna undersökning vill dock argumentera för att USA inte tillämpat avskräckning som kärnvapenstrategi.

Utifrån ett deskaleringsperspektiv blir däremot USA:s kommunikation och åtgärder inom kärnvapendimensionen mer sammanhängande och tydliga. Företrädare för den amerikanska stats- och militärledningen kommunicerar tydligt att man avser undvika en kärnvapenkonflikt med Ryssland samt vill förmedla att man inte är ett hot. Detta backas i sin tur upp av åtgärder i form av inställda övningar, tillbakadragna förband, frånvaro av beredskapshöjningar, etc. Det finns en röd tråd som följer vad USA kommunicerar och hur de agerar inom kärnvapendimensionen som starkt pekar på att man tillämpat en deskaleringsstrategi.

Det gör att denna undersökning landar i att USA har tillämpat ensidig deskalering som kärnvapenstrategi under den undersökta perioden.

Om man avslutningsvis ska sammanfatta den amerikanska kärnvapenstrategin utifrån en klassisk mål-medel-metod-struktur skulle den i sin enkelhet sammanfattas på följande sätt:

Mål	Medel	Metod
Undvika krig och minska spänningarna med Ryssland.	Tydlig deskalerande kommunikation. Tillbakadragna styrkor. Inställda övningar/tester. Ett icke-provocerade uppträdande.	Ensidig deskalering.

Slutsatser

Den här undersökningens slutsats är att det inte finns mycket som tyder på att USA har tillämpat en avskräckande kärnvapenstrategi, men väl en deskalerande.

Detta grundar sig främst i att det kommunicerade budskapet och de vidtagna åtgärderna är allt för motstridiga ur ett avskräckningsperspektiv, men följer en tydlig röd tråd ur ett deskaleringsperspektiv.

Enligt Wilner (2015) måste åtgärderna som backar upp det tydliga avskräckande budskapet vara sådana att det inte finns skäl att betvivla avsikterna och beslutsamheten att agera utifrån det egna uttalade budskapet. Även om president Bidens inledande budskap är tydligt avskräckande – att ett angrepp mot ett Nato-land kommer att mötas med USA:s fulla kraft – så undermineras det dels av efterföljande budskap – att man vill visa för Ryssland att inget hot mot dem föreligger samt att man vill undvika en kärnvapenkonflikt – och dels av de vidtagna åtgärderna inom kärnvapendimensionen.

En annan intressant slutsats denna undersökning noterat är att USA tycks ändra sin retorik efter att Rysslands president Vladimir Putin öppet beordrar att höja beredskapen hos kärnvapenstyrkorna. Detta skulle tyda på att det var en vändpunkt för den amerikanska strategin när Ryssland markerade att de menade allvar. Det skulle i så fall peka på den

växelverkan som strategiteoretiker pekar på finns i konflikter. Denna undersökning har dock inte undersökt den aspekten närmare.

Att förklara varför USA valde den strategi de valde är utanför den här undersökningen att svara på, men den tidigare forskningen ger några insikter. Nina Tannenwalds (2007) forskning som visar på att kärnvapentabut varit en starkt bidragande orsak till politisk och militär ovilja att sätta in kärnvapen i konflikter. Jeffrey A. Larsen och Kerry M. Kartchner (2014) har visat hur kärnvapentabut motverkat USA:s förmåga att aktivt förbereda sig för att hantera en konflikt med kärnvapen, och genom ett spegeltänk antagit att andra stater inte heller kommer sätta in kärnvapen i en konflikt.

Denna undersökning skulle i så fall stärka Larsen och Kartchners (2014) argument med ett praktiskt exempel. Den amerikanska ledningen har helt enkelt inte kunnat föreställa sig att kärnvapen på allvar skulle kunna introduceras av Ryssland i en kris, och när det skett har man i stället försökt få bort hotet om en kärnvapenkonflikt genom att plocka bort hotet om sina egna kärnvapen.

Liviu Horowitz och Lydia Wachs (2022) menar på att förutsättningarna för USA har ändrats sedan det kalla krigets slut, och deras intresse av att utkämpa en kärnvapenkonflikt över Europa är låg. Detta i sig kan också förklara USA:s praktiska hanterande av krisen. Den här undersökningen stärker även deras resonemang med praktiska exempel.

Slutligen har vi Toshi Yoshihara och James R. Holmes (2012) forskning om kärnvapenstrategi som pekar på att kärnvapenstrategi inte skiljer sig från övrig strategi avseende logik och rationalitet. De menar på att även kärnvapenstrategier vägs mot andra nationella målsättningar, som ekonomiska eller diplomatiska. Detta öppnar upp för en fortsatt diskussion om i vilken kontext den deskalerande kärnvapenstrategin ska sättas i. Ska det ses som en del i en övergripande deskalerande strategi gentemot Ryssland, eller är det specifikt inom kärnvapendimensionen man tillämpat en deskalerande strategi?

Inom det rådande forskningsläget syns också en tydlig koppling mellan konstruktivistiska förklaringsmodeller och staters val av kärnvapenstrategi. Exempelvis har Baylis och Stoddarts (2015) pekat på hur val av strategi grundat sig mer i etiska och ekonomiska faktorer än militärstrategiska.

En avslutande slutsats av denna undersökning är att det finns skäl att betvivla USA:s beslutsamhet att utkämpa ett kärnvapenkrig. Denna slutsats stärks, som noterat redan, av tidigare forskning. Detta gör att det finns skäl att vara kritisk till den uttalade amerikanska kärnvapenstrategin (*Nuclear Posture Review*), där de två första målen beskrivs vara att man vill avskräcka fientliga aktörer från angrepp samt försäkra egna allierade och partners. Om USA nu väljer att backa undan från en kärnvapenkonflikt så finns det goda skäl att fråga vad slutsatserna av denna undersökning i så innebär fall för den amerikanska kärnvapenavskräckningen? Och vad innebär det för Europa och den europeiska säkerheten?

Förslag på fortsatt forskning

Denna undersökning har undersökt hur USA har agerat för att möta ryska kärnvapenhot i ett scenario. För att säga mer om hur USA praktiskt tillämpat sin kärnvapenstrategi skulle det vara

lämpligt med jämförande fallstudier av andra säkerhetspolitiska kriser för att se om USA har agerat annorlunda. Hur använde USA exempelvis sina kärnvapenstyrkor i samband med Krimkrisen 2014? I skrivande stund pågår också en säkerhetspolitisk kris mellan Kina, USA, och Taiwan. Har USA tillämpat sin kärnvapenstrategi där? Hur har den i så fall praktiserats i jämförelse med våren 2022?

En lågt hängande frukt för fortsatt forskning utifrån denna undersökning är också att undersöka *varför* USA valde den strategi som de gjorde och agerade som de gjorde. Detta diskuteras ytligt bland slutsatserna utifrån tidigare forskning om kärnvapenstrategi, vilket kan ge en bra ingång till att försöka besvara varför USA agerade som de gjorde.

Denna undersökning har också gjort en djupdykning i bara en del av den amerikanska strategin. Den skulle således också behöva kompletteras med en mer övergripande studie av den amerikanska strategin under samma period. På ett övergripande militärt plan finns det utrymme att undersöka om USA har tillämpat en avskräckningsstrategi på det övergripande planet med sina konventionella styrkor? Har USA i stället valt andra medel än militära för att uppnå sina målsättningar under krisen? Hur har dess diplomatiska och politiska strategi sett ut under perioden?

Det kan också vara intressant att angripa samma fall med andra teoretiska utgångspunkter. Finns det andra tänkbara strategiska handlingsalternativ som USA kan ha tillämpat men den här undersökningen missat? Finns det ett starkare argument för en annan strategisk metod än ensidig deskalering?

Samma fall kan också vara intressant att angripa med ett fokus på Storbritannien och Frankrike, samt Nato som helhet. Dessa beskrivs som viktiga aktörer för den nukleära avskräckningen i Europa. Kan det vara så att dessa aktörer agerat på ett annat sätt?

Avslutningsvis bör denna studie kompletteras i framtiden när mer material finns tillgängligt som kanske kan utmana denna studie och dess slutsatser.

Referenser och källor

Referenser

Tryckta referenser:

- Bartos Otomar J. och Wehr Paul, 2002, *Using Conflict Theory*, New York: Cambridge University Press.
- Baylis John och Stoddart Kristian, 2015, *The British Nuclear Experience – The Role of Beliefs, Culture, and Identity*, Oxford: Oxford University Press.
- Blank Stephen J. (red.), 2011, *Russian Nuclear Weapons: Past, Present, and Future*, Pennsylvania: U.S. Army War College/Strategic Studies Institute.
- Department of Defense, 2018, *Nuclear Posture Review 2018*, Washington D.C.: Department of Defense.
- Esaiasson Peter, Gilljam Mikael, Oscarsson Henrik, och Wängnerud Lena, 2012, *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, fjärde upplagan, Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- George Alexander L, och Smoke Richard, 1974, *Deterrence in American Foreign Policy: Theory and Practice*, New York: Columbia University Press.
- Goldstein Avery, 2000, *Deterrence in the 21st Century – China, Britain, France, and the Enduring Legacy of the Nuclear Revolution*, Stanford: Stanford University Press.
- Horovitz Liviu och Wachs Lydia, 2022, "Russia's Nuclear Threats in the War against Ukraine Consequences for the International Order, NATO and Germany", publicerad i *SWP Comment* No. 29 april 2022, doi:10.18449/2022C29, Berlin: Stiftung Wissenschaft und Politik (German Institute for International and Security Affairs).
- Larsen Jeffrey A. och Kartchner Kerry M. (red.), 2014, *On limited nuclear war in the 21st century*, Stanford: Stanford University Press.
- Meiser Jeffrey W., 2017, "Ends + Ways + Means = (Bad) Strategy", publicerad i *Parameters: U.S. Army War College Quarterly*, Vol. 46, no. 4, vintern 2016-2017, sid. 81-91, Pennsylvania: U.S. Army War College/Strategic Studies Institute.
- Narang Vipin, 2014, *Nuclear strategy in the modern era – regional powers and international conflict*, New Jersey: Princeton University Press.
- President Biden Joseph R., 2021, *Interim National Security Strategic Guidance*, Washington D.C.: The White House.
- Rover Joshua, 2012, "After Proliferation: Deterrence Theory and Emerging Nuclear Powers", publicerad i *Strategy in the Second Nuclear Age – Power, Ambition, and the Ultimate Weapon* av Yoshihara Toshi och Holmes James R. (red.), sid. 17-35, Washington D.C.: Georgetown University Press.
- Shoumikhin Andrei, 2011. "Nuclear Weapons in Russian Strategy and Doctrine", publicerad i *Russian Nuclear Weapons: Past, Present, and Future* av Blank Stephen J. (red.), sid. 99-160, Pennsylvania: U.S. Army War College/Strategic Studies Institute.
- Smith M.L.R., och Stone John, 2011, "Explaining strategic Theory", publicerad i *Infinity Journal*, No 4, hösten 2011, sid. 27-30, Cimahi: IKIP Siliwangi/IMES.
- Tannenwald Nina, 2007, *The Nuclear Taboo – The United States and the Non-Use of Nuclear Weapons since 1945*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Teorell Jan och Svensson Torsten, 2007, *Att fråga och att svara – Samhällsvetenskaplig metod*, Malmö: Liber AB

- Walton C. Dale, 2017, "Part VI Weapons of Mass Destruction", publicerad i *Understanding Modern Warfare*, av Jodan David, Kiras James D., Lonsdale David J., Speller Ian, Tuck Christopher, och Walton C. Dale, andra utgåvan, tredje tryckningen, sid. 379-436, Cambridge: Cambridge University Press.
- Wigg Lars och Andersson Per, 2004, Underlagsrapport, *Nuclear Posture Review – en analys av USA:s kärnvapenstrategi* (FOI-R--1317—SE November 204 1650-1942), Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)/Avdelningen för Systemteknik.
- Wilner Alex S., 2015, *Deterring Rational Fanatics*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Yoshihara Toshi och Holmes James R., 2012, *Strategy in the Second Nuclear Age – Power, Ambition, and the Ultimate Weapon*, Washington D.C.: Georgetown University Press.

Digitala referenser:

- 48th Fighter Wing Public Affairs [författare saknas], 2022, *48th Fighter Wing Fact Sheet*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, [publiceringsdatum saknas], hämtad 26 maj 2022, kl. 19:17. Tillgänglig på: <https://www.lakenheath.af.mil/About-Us/Fact-Sheets/48th-Fighter-Wing-Fact-sheet/>
- Balmforth Tom, och Kiselyova Maria, 2022, *Putin leads sweeping nuclear exercises as tensions soar*, publicerad 19 februari 2022 15:33 (GMT+1), hämtad 24 maj, kl. 07:16. Tillgänglig på: <https://www.reuters.com/world/europe/putin-starts-russias-strategic-nuclear-exercises-tensions-soar-2022-02-19/>
- Bloomberg [Författare saknas], 2022, *Transcript: Vladimir Putin's Televised Address on Ukraine*, Reuters, publicerat 24 februari 2022 kl. 13:03, hämtad 24 maj 2022, kl. 07:09. Tillgänglig på: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-02-24/full-transcript-vladimir-putin-s-televised-address-to-russia-on-ukraine-feb-24>
- Dahl Amanda, 2022, *Putin höjer beredskapen för kärnvapenförband*, Dagens Nyheter, publicerad 27 februari, hämtad 24 maj, kl. 07:22. Tillgänglig på: <https://www.dn.se/varlden/putin-hojer-beredskapen-for-karnvapensforband/>
- Defense.gov [författare saknas], 2022, *America's Nuclear Triad*, U.S. Department of Defense, [publiceringsdatum saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:39. Tillgänglig på: <https://www.defense.gov/Multimedia/Experience/Americas-Nuclear-Triad/>
- Interfax [Författare saknas], 2022, *Russian deterrence forces were put on high alert after Liz Truss' statement on NATO involvement in Ukraine situation, no one checked her – Putin*, Interfax, publicerad 5 mars 2022, kl. 17:26, hämtad 24 maj 2022, kl. 07:24. Tillgänglig på: https://interfax.com/newsroom/top-stories/75646/?sphrase_id=105571
- Interfax [Författare saknas], 2022, *Strategic Missile Forces, Northern, Pacific fleets, long-range aviation put on high alert - Russian Defense Ministry*, Interfax, publicerad 28 februari 2022, kl. 13:54, hämtad 24 maj 2022, kl. 07:25. Tillgänglig på: https://interfax.com/newsroom/top-stories/74752/?sphrase_id=105570
- Konflikt i P1, 2022, *Putins kärnvapenhot skakar världen* [Podcast], Sveriges Radio P1, 12 mars 2022, kl. 09:03, hämtad 24 maj 2022, kl. 07:28. Tillgänglig på <https://sverigesradio.se/avsnitt/putins-karnvapenhot-skakar-varlden>
- Mahshie Abraham, 2021, *F-35 Completes Final Test for Nuclear-Capable B61 Series Weapons*, Airforce Magazine, publicerad 5 oktober 2021, hämtad 25 maj 2022, kl. 00:51. Tillgänglig på: <https://www.airforcemag.com/f-35-completes-final-test-for-nuclear-capable-b61-series-weapons/>

- Nato [författare saknas], 2022b, *Ballistic missile defence*, Nato, publicerad 26 januari 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:53. Tillgänglig på: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49635.htm
- Ring Stefan, 2017, *Mångsidigheten hos militära maktmedel*, Kungliga krigsvetenskapsakademien, publicerad juli/september 2017 [klockslag saknas], hämtad 27 maj 2022, kl. 05:04. Tillgänglig på: <https://kkva.se/hot/2017:3/HoT-3-2017-ring-mangsidigheten-hos-militara-maktmedel.pdf>
- The Guardian [Författare saknas], 2022, *Vladimir Putin puts Russian nuclear forces on high alert*, YouTube, 27 februari 2022 [klockslag saknas], hämtad 24 maj 2022, kl. 07:18. Tillgänglig på: <https://www.youtube.com/watch?v=bej61P8YaXo>
- Trevelyan Mark, 2022, *Russia tests nuclear-capable missile that Putin calls world's best*, publicerad 21 april 2022 12:14 (GMT+2), hämtad 24 maj, kl. 07:31. Tillgänglig på: <https://www.reuters.com/world/europe/russia-tests-new-intercontinental-ballistic-missile-2022-04-20/>
- U.S. Air Forces in Europe and Air Forces Africa Public Affairs [författare saknas], 2021, *U.S. Air Force B-2 Spirit stealth bomber aircraft arrive in Iceland for ally, partner training*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, 24 augusti 2021 [klockslag saknas], och *B-2 Spirits depart Iceland, return home*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, publicerad 14 september 2021 [klockslag saknas], hämtade 27 maj 2022, kl. 03:17. Tillgängliga på: <https://www.usafe.af.mil/News/Press-Releases/Article/2743096/us-air-force-b-2-spirit-stealth-bomber-aircraft-arrive-in-iceland-for-ally-part/> och <https://www.afgsc.af.mil/News/Press-Releases/Article/2795872/b-2-spirits-depart-iceland-return-home/>
- U.S. Air Forces in Europe and Air Forces Africa Public Affairs [författare saknas], 2022, *US Air Force B-52s arrive at RAF Fairford for BTF Europe 22-2*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, publicerad 10 februari 2022 [klockslag saknas], hämtad 27 maj 2022, kl. 03:23. Tillgänglig på: <https://www.af.mil/News/Article-Display/Article/2931226/us-air-force-b-52s-arrive-at-raf-fairford-for-btf-europe-22-2/>
- Vergun David, 2022, *Russia Notified U.S. of ICBM Test Launch*, U.S. Department of Defense, publicerad 21 april 2022 [klockslag saknas], hämtad 24 maj 2022, kl. 07:35. Tillgänglig på: <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3005671/russia-notified-us-of-icbm-test-launch/>

Källor

Digitalt material:

- Ensign Harris Kelly, 2022, *USS The Sullivans (DDG 68) and USS Donald Cook (DDG 75) arrive in Copenhagen*, U.S. Navy, publicerad 22 mars 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:44. Tillgänglig på: <https://www.navy.mil/Press-Office/News-Stories/Article/2973731/uss-the-sullivans-ddg-68-and-uss-donald-cook-ddg-75-arrive-in-copenhagen/>
- Garamone Jim, 2022, *Austin Orders Fort Stewart Armored Brigade Combat Team to Europe*, och *Biden Condemns Russian Attack on Ukraine, Orders More Troops to Europe*, U.S. Department of Defense, publicerad 24 februari 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022 kl. 00:24. Tillgänglig på: <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/2945855/austin-orders-fort-stewart-armored-brigade-combat-team-to-europe/> och <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/2945841/biden-condemns-russian-attack-on-ukraine-orders-more-troops-to-europe/>

<https://www.defense.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/2958302/pentagon-press-secretary-john-f-kirby-holds-a-press-briefing-march-7-2022/>

- Kapten Connally Michaela, 2022, *U.S., Estonia Kick Off Exercise Hedgehog 22*, U.S. Navy, publicerad 16 maj 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:58. Tillgänglig på: <https://www.navy.mil/Press-Office/News-Stories/Article/3032483/us-estonia-kick-off-exercise-hedgehog-22/>
- Kirby John F., 2022, *Pentagon Press Secretary John F. Kirby Holds a Press Briefing*, U.S. Department of Defense, publicerad 2 mars 2022, hämtad 24 maj 2022 kl. 07:47. Tillgänglig på: <https://www.defense.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/2952916/pentagon-press-secretary-john-f-kirby-holds-a-press-briefing/>
- Kirby John F., 2022b, *Pentagon Press Secretary John F. Kirby Holds a Press Briefing, March 7, 2022*, U.S. Department of Defense, publicerad 7 mars 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022 kl. 00:34. Tillgänglig på: <https://www.defense.gov/News/Transcripts/Transcript/Article/2958302/pentagon-press-secretary-john-f-kirby-holds-a-press-briefing-march-7-2022/>
- Liebermann Oren, 2022, *US tested hypersonic missile in mid-March but kept it quiet to avoid escalating tensions with Russia*, CNN, publicerad 5 april 2022, kl. 10:04 (GMT), hämtad 25 maj 2022, kl. 00:56. Tillgänglig på: <https://edition.cnn.com/2022/04/04/politics/us-hypersonic-missile-test/index.html>
- NATO [Författare saknas], 2022, *Bomber Task Force Europe: Strategic bombers soar through NATO's Eastern Flank, complete successful 2-month rotation*, NATO, publicerad 18 april 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:36. Tillgänglig på: <https://ac.nato.int/archive/2022/bomber-task-force-europe-strategic-bombers-soar-through-natos-eastern-flank--complete-successful-2month-rotation-2>
- Navy.mil [författare saknas], 2022, *USS Gravely Arrives in Klaipėda*, U.S. Navy, publicerad 24 april 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:48. Tillgänglig på: <https://www.navy.mil/Press-Office/News-Stories/Article/3008813/uss-gravely-arrives-in-klaipda/>
- President Biden Joseph R., 2022, *Remarks by President Biden on Russia's Unprovoked and Unjustified Attack on Ukraine*, White House, publicerat 24 februari 2022, kl. 13:43 (EST), hämtad 24 maj, kl. 07:42. Tillgänglig på: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/24/remarks-by-president-biden-on-russias-unprovoked-and-unjustified-attack-on-ukraine/>
- Psaki Jen, 2022, *Press Briefing by Press Secretary Jen Psaki, February 28, 2022*, White House, publicerat 28 februari 2022, kl. 15:31 (EST), hämtad 24 maj 2022 kl. 07:45. Tillgänglig på: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/press-briefings/2022/02/28/press-briefing-by-press-secretary-jen-psaki-february-28-2022/>
- Specialist 2nd Class Rumble Andrea, 2022, *USS Roosevelt Arrives in Tromsø*, U.S. Navy, publicerad 26 mars 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:46. Tillgänglig på: <https://www.navy.mil/Press-Office/News-Stories/Article/2980051/uss-roosevelt-arrives-in-troms/>
- Staff Sergeant Gopinath Dhruv, 2022, *48th Fighter Wing welcomes new flagships*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, publicerad 20 april 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:32. Tillgänglig på: <https://www.usafe.af.mil/News/Article-Display/Article/3020529/48th-fighter-wing-welcomes-new-flagships/>
- Staff Sergeant Howley Melody W., 2022, *U.S. F-35s forward deploy to NATO's eastern flank*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, publicerad 24 februari 2022 [klockslag saknas],

hämtad 25 maj 2022, kl. 00:28. Tillgänglig på: <https://www.usafe.af.mil/News/Article-Display/Article/2946066/us-f-35s-forward-deploy-to-natos-eastern-flank/>

- State.gov [Författare saknas], 2022, *Secretary Antony J. Blinken With Wolf Blitzer of The Situation Room on CNN*, U.S. Department of State, publicerad 15 mars 2022 [klockslag saknas], hämtad 24 maj, kl. 07:50. Tillgänglig på: <https://www.state.gov/secretary-antony-j-blinken-with-wolf-blitzer-of-the-situation-room-on-cnn/>
- Stewart Phil och Ali Idrees, 2022, *Exclusive: U.S. cancels ICBM test due to Russia nuclear tensions*, Reuters, publicerad 2 april 2022, kl. 12:46 (GMT+2), hämtad 24 maj 2022, kl. 07:49. Tillgänglig på: <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/exclusive-us-cancels-icbm-test-due-russia-nuclear-tensions-2022-04-01/>.
- Tech Sergeant Elleman Maeson, 2022, *F-35s Arrive at Spangdahlem Air Base*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, publicerad 24 februari 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:29. Tillgänglig på: <https://www.usafe.af.mil/News/Article-Display/Article/2946069/f-35s-arrive-at-spangdahlem-air-base/>
- Tech Sergeant Plyler Anthony, 2022, *158 FW F-35A Lightning arrive at Spangdahlem AB*, U.S. Air forces in Europe & Air forces Africa, publicerad 4 maj 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:30. Tillgänglig på: <https://www.usafe.af.mil/News/Article-Display/Article/3020519/158-fw-f-35a-lightning-arrive-at-spangdahlem-ab/>
- U.S. Army Public Affairs [Författare saknas], 2022, *Army announces upcoming unit deployments in support of European allies and partners*, U.S. Army, publicerad 13 maj 2022 [klockslag saknas], hämtad 25 maj 2022, kl. 00:41. Tillgänglig på: <https://www.army.mil/article/256658>
- Woody Christopher, 2022, *US Air Force B-52 bombers in Europe are staying active, but less 'in your face,' as Russia wages war on Ukraine*, Business Insider, publicerad 28 mars 2022, kl. 12:32, hämtad 25 maj 2022, kl. 01:00. Tillgänglig på: <https://www.businessinsider.com/b52-bombers-less-in-your-face-amid-russia-ukraine-war-2022-3?r=US&IR=T>

Författaren önskar rikta ett särskilt tack till de twittrare som givit god sakkunskap och insyn ämnet. De har varit viktiga bollplank i arbetet med denna undersökning.